

Ar nori, kad Lietuvių Dailės Paroda ateitų į Tavo koloniją?

Nuo lapkričio 27 dienos Lietuvių Dailės Paroda pradėjo persitvarkymo laikotarpį. Jos uždaviniai New York'e laikomi jau baigti. Ją aplankė per 30,000 žmonių. Bet tik nedidelė Amerikos lietuvių dalis tegalėjo ją pamatyti, nes retas iš tolimesnių kolonijų tegali pasiekti New Yorką. Todėl parodos rengėjai nusistatė gabenti parodą beveik į kiekvieną didesnę lietuvių koloniją. Ta pačia proga bus ruošiamos ir lietuvių kolonijų tautodailės parodos.

Tuo tarpu dar negalima pasakyti, kurioj kolonijoje bus pirmasis parodos pasirodymas; bet anksčiau ar vėliau ji ateis į kiekvieną lietuvių koloniją.

Parodos rengėjai tiki, kad tokiai lietuvių dailės kelienei pritaris visi Amerikos lietuviai. Kad būtų galima tą sumanymą įvykdyti sėkmingai, reikia piniginių paramos. Už tai gruodžio mėnuo skelbiamas **Lietuvių Dailės Parodos vajeus mėnuo**. Vajeus šūkis: ar nori, kad Lietuvių Dailės Paroda ateitų į Tavo koloniją.

Tą mėnesį visi lietuviai prašomi paremti parodos kelionę po Ameriką. Tegul neatsako nei vienas neigiamai į parodos rengėjų prašymą. Duokime ne po daug, bet duokime visi.

1950 m. sausio 1 dieną bus įvykdytas L. D. Parodos bilietų laimėjimas. Visi, kurie yra parodą parėmę arba gruodžio mėnesį parems pinigineis aukomis, gaus atitinkamą skaičių bilietų, kurie dalyvaus laimėjime trijų dalykų: televizijos aparato, radijo aparato ir karo bono (šimto dolerių vertės). Todėl tuojau siusite parodai kad ir mažiausią auką ir gausite bilietus laimėjimui.

Visi parodos bilietų platintojai prašomi jau dabar siųsti sekretoriui bilietų šakneles ir pinigus, nelaukdam paskutinės dienos — gruodžio 27 d.

Parodos sekretoriato adresas:

Lithuanian Art Exhibit,
Hotel Claridge,
44th St.
New York, N. Y.

AUKOS LIETUVIŲ DAILĖS PARODAI

Organizacijų aukos

Liet. Jaun. Organiz. "Jaunoji Lietuva", Cicero, Ill.	\$25.00
Lietuvių Jaunimo ratelis, Dorchester, Mass.	15.00
Newarko Lietuvių Demokratų Klubas, Newark, N. J.	10.00
Utenos Apskričio Draugiškas Klubas, Chicago	10.00
Newarko Moterų Birutės Draugija, Newark	10.00
Newarko Lietuvių Tremtinių D-ja	10.00

Paskirų asmenų aukos

M. ir A. Rudžiai, Chicago	\$100.00
Dr. M. Colney, Waterbury, Conn.	100.00
Dr. S. Biežis, Chicago	100.00
Adv. Albin Peters, Chicago	25.00
J. Bindokas, Cleveland, Ohio	25.00
Adv. J. Grišius, Chicago	20.00
Dr. E. Gurskis, Detroit, Mich.	10.00
Ant. Brazinskas, Somerville, Conn.	10.00
W. Petraitis, Quincy, Ill.	10.00
Dr. V. Vencius, Brooklyn, N. Y.	5.00
Mat. Mozūras, Detroit, Mich.	5.00
Fel. Motūzas, Detroit, Mich.	5.00
Irena Brenner, Chicago	2.00
K. Demikis, New Britain	1.00

(bus daugiau)
Parodos Sekretoriatas

LIETUVA TIRONŲ PANCIOSE — teisybės žodis apie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

LIETUVOS VYTIS — gražiai pagamintas Lietuvos herbas. Kaina 50c

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio įkurtą muzikos ir juokų žurnalą. Eina kartą į mėnesį. Kaina metams \$2. Užsisakant siųskit ir pinigus.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

UŽSISAKYKIT

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA pas generalinį jo leidėjų įgaliotinį Amerikoje.

Dėkite į laišką \$2.50 čekį, ar "Money Order", parašykite labai aiškiai savo adresą ir siųskite laišką adresuodami taip:

Mr. J. Audėnas,
14 Townsend St.
Boston - Roxbury, Mass.

Dar ne vėlu, bet jau ir ne anksti
Clevelandiečiai gali užsisakyti ir DIRVOJE.

DIRVA — vienatinis Lietuvių laikraštis Ohio valstijoje
Kaina metams tik \$3.00.

Detroit, Mich., Naujienos

Dr. Vinco Kudirkos

MINĖJIMAS

50 metų nuo jo mirties sukaktuvių proga

Sekmadienį,

1949 metų gruodžio mėnesio 18 dieną

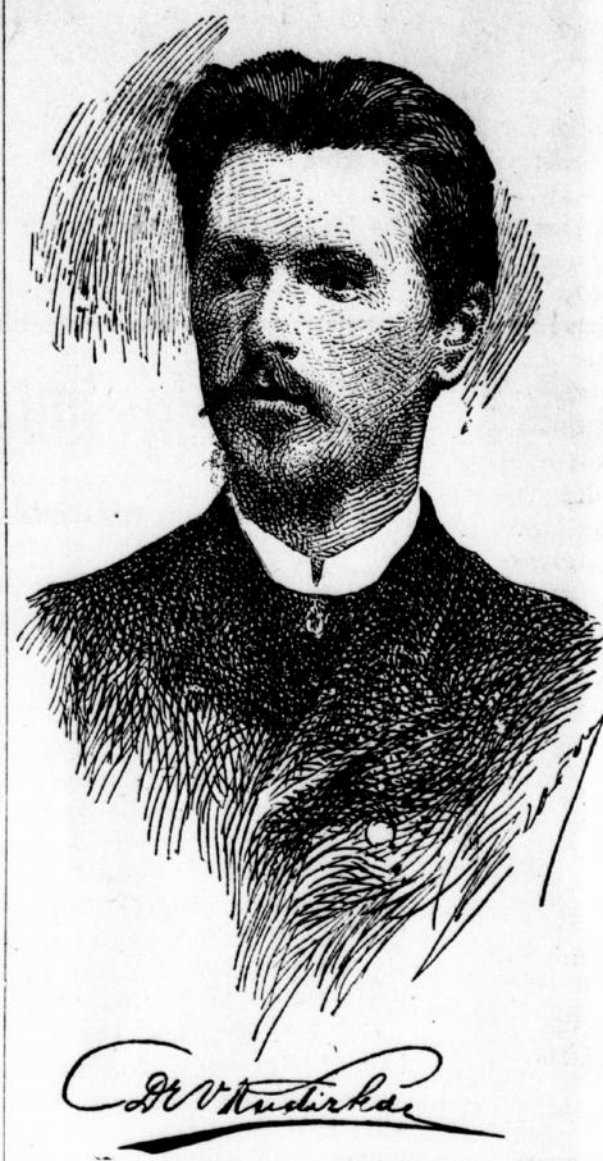
buvusioje

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

25-ta gatvė ir Vernon vieškelis
Detroit, Mich.

* * *

TEN PAT bus ir spaudos paroda, kurioje bus išstatytos visos Tėvynės Mylėtojų Draugijos per paskutinius 50 metų išleistos knygos ir per paskutinius kelerius metus tremtinių išleistos knygos, žurnalai, laikraščiai. Bus parodyta, ką mūsų broliai sukūrė skurdžiame tremties gyvenime.

1858 — 1899

MINĖJIMO PROGRAMOJE bus paskaitų, deklamacijų ir muzikos. Vyriausias prelegentas — rašytojas Vytautas Alantas. Deklamuos art. Arlauskaitė - Mikšienė ir kiti. Muzikinę programos dalį atliks Lietuvių Balso Radijo Choras, vadovaujamas komp. Broniaus Budriūno. Dalyvaus solistas smuikininkas Vladas Motiekaitis.

LIETUVIAI - ES! Didysis kovotojas už mūsų spaudos laisvę, už mūsų tautos atgimimą, mūsų rašytojas, dainius ir muzikas, mūsų tautos himno LIETUVA TĖVYNĖ MŪSŲ autorius, prieš 50 metų buvo mirties išplėstas iš mūsų, nebaigęs savo misijos, būdamas vos 41 metų amžiaus. Bet ir per tą trumpą gyvenimą dr. Vincas Kudirkas sukrovė mums tokį didį palikimą, kad per ilgus amžius liks vertas didžiausios visų lietuvių pagarbos. Tad susirinkime visi gruodžio 18 dieną į to Didžiojo Vyro pamėnijimą, atiduokime jam priklausančią pagarbą ir sustiprinkim savo dvasią didžiomis jo mintimis!

Svetainė atidaroma 6:00 val. vak. Programos pradžia 7:00 val. vak.

Kviečia Tėvynės Mylėtojų Draugijos
68-ta kuopa.

Išlaidoms padengti įėjimo mokestis
25 centai

BROOKLYNO NAUJENOS

SUSIPAŽINIMO VAKARIENĖ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos I-mas skyrius Brooklyn'e šeštadienį, gruodžio 17 d. rengia susipažinimo vakarienę.

Pramoga bus be pasilinksminimo, mažesnėje skalėje. Surošoma skubotai, nes komisija numato, kad sausio mėnuo bus labai užimtas kitų organizacijų parengimais.

Vakarienė įvyks Povilansky salėje, 158 Grand St., Brooklyn'e. Skyriaus pramogų komisiją sudaro Ald. Krulikienė, Pr. Narvydas, Ant. Duoba ir P. Juknys.

PAGERBIMO BANKIETAS

Kompozitoriui V. K. Banaičiui pagerbti, Brooklyn'o Lietuvių Operetės Choras ruošia bankietą Piličių Klubui Salėje, 280 Union Ave., Brooklyn. Bankietas įvyks 1950 m. sausio 21 d. Kompozitorius Banaitis, buvęs Kauno Konservatorijos direktorius, atvykęs iš tremties į Ameriką ir apsigyvenęs Brooklyn'e, dabartiniu metu moko Operetės Chorą, kuriam šiais metais sukurta 35 metai gyvavimo ir darbo lietuviškosios dainos dirvoje.

NAUJŲ METŲ KONCERTAS

Vietos kolonijos Lietuvių Biznierių Radijo Valanda, vedama V. Lisausko, Naujų Metų Dieną rengia didelį koncertą Klaščiaus parko salėje, Maspeth. Iš čia pat bus perduodama ir reguliari sekmadienio 1 valandos radijo programa.

KONCERTAS

Koncerto programą sudaro net 12 punktų iš įvairių pamarginimų. Dainuos ir Operetės Choras, 60 dainininkų.

GANA PAVYKĖS KONCERTAS

Sekmadienį, lapkričio 27 d. įvyko vienas iš didžiausių koncertų Brooklyn'o lietuviškoje kolonijoje. Koncertą surengė Moterų Vienybės organizacija, atžymėdama savo 15-ąsias metų gyvavimo sukaktį, ir Lietuvių Legionierių Memorial Postas 1763. Vakaras įvyko Lost Battalion salėje, dalyvaujant per 2,000 publikos.

Koncerto programa atliko tokios mūsų meno jėgos, kaip Barbara Darlys, Vladas Ivanaukas, Ipolitas Nauragis, Harmonijos Merginų Ansambelis, balietas Alfa Liepinas, Tautinių Šokių grupė ir pianistas T. Sidlauskas.

Kalbėjo Ona Valaitienė, dabartinė Moterų Vienybės pirminkė, ir Klemensas Vokietaitis, posto vadas.

Sokiams grojo net du orkestrai.

Šį koncertą, kaip meniniu, taip ir materialiniu atžvilgiu, reikia laikyti vienu iš geriausių pavykių.

JEI KAM REIKIA

blankų darbo-buto garantijoms, ar paaiškinimų, kaip formalumus atlikti, kreipkitės šiuo adresu: ULRFA
105 Grand St.
Brooklyn 11, N. Y.

RADIJO KLUBO SUSIRINKIMAS

Pranešame nariams, kad įvykstant dr. Vinco Kudirkos mirties sukaktuvių minėjimui šio mėnesio 18 dieną, Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo metinis susirinkimas įvyks savaitę anksčiau, gruodžio 11 d. 6 val. vakare, naujojo Dievo Apaizdos parapijos salėje, prie Grand River ir Schaefer gatvių, nes International Institute negalima gauti patalpos susirinkimui.

Šis susirinkimas bus labai svarbus, nes bus renkama kitais metams valdyba. Be to, bus svarstoma Radijo Klubo veikla. Bus pranešimų.

Visus narius ir norinčius prisirašyti kviečiame.

Radijo Klubu Valdyba

NEWARK N. J.

NAUJAS LIETUVIS KUNIGAS MONSIGNORAS

Lapkričio 28 d., grįžęs iš Romos Newark Archidiecezijos J. E. Arkivyskupas Thomas J. Walsh, vėlai vakare pranešė klebonijon telefonu, kad Newark šventos Trejybės lietuvių parapijos ilgametis klebonas kun. Ign. J. Kelmelis, šv. Tėvo Pijaus XII malone, yra pakeltas Monsignoru, titulu RIGHT REVEREND. Tai pirmas lietuvis kunigas Monsignor visose Newark Archidiecezijoje ir New Jersey valstybėje.

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške.

1950 METŲ KALENDORIAI DIRVOS SKAITYTOJAMS

Ir šiais metais DIRVOS skaitytojai, užsimokėję prenumeratą, gaus priedą — gražų sieninį kalendorių.

Norėdami jį gauti: —

1. Pasirinkite iš žemiau esančio sąrašo, kurio kalendoriaus norite ir laiške pažymėkite jo numerį.
2. Pridėkite 12 centų pašto ženklais už supokavimą ir persiuntimą (Pernai buvo 10 centų, o šįmet pašto mokestis pakeltas).
3. Labai aiškiai parašykite savo adresą.
4. Jeigu jūs prenumerata pasibaigė arba baigiasi, tai pridėkite ir 3 dolerius prenumeratai atnaujinti.

Kalendorių pareikalavimus galite siųsti tuojau, bet ne vėliau, kaip iki 1950 metų sausio mėnesio galo.

1. Washingtono Capitol su Amerikos vėliava — naujas
2. Vytautas ir kiti kunigaikščiai — senas
3. Mergina su lietuviška vėliava Amerikoje — senas
4. Mergina su lietuviška vėliava ant žemės rutulio — senas
5. Ukininkas girdo arklius — senas
6. Krazių skerdynės — senas
7. Marija su rožančiumi ir rožėmis — senas
8. Šv. Antanas — senas
9. Šv. Juozapas — senas
10. Marija — senas
11. Marija pasirodo piemenims — naujas
12. Kristus Alyvų Daržely — naujas
13. Vaikai važinėjasi pasikinkę šunį — naujas
14. Mergaitė su ančiukais ir viščiukais — naujas
15. Mergaitė pievoj su šuneliu — naujas
16. Mergaitė migdo katytę ir šuniuką — naujas
17. Senas šuo gelbsti neatsargų berniuką — naujas
18. Meškeriojas ežere — naujas
19. Kalnų eglė prie ežerėlio — naujas
20. Upė ties kalnais — naujas
21. Mergina su trimis šuniukais — naujas
22. Mergina su dideliu šuniu — naujas
23. Blondinė vakarinėj suknoj — naujas
24. Mergina ant uolos maldydomsi kostiume — naujas

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ŽINIOS

NEPAVYKO FIMBININKAMS "DEBIUTAS"

Po nepavykusio "debiuto" pačiam Bimbai, kuris prieš porą savaitių buvo atvykęs į Baltimorę, bimbinkų literatūros šventėn, gruodžio 4 d., kada atstatytų savo prestižą, Bimba buvo atsiuntęs vieną savo pasiuntinį — dr. A. Petriką. Šis atvykęs iš Brooklyn'o ir prisidengęs tūvių Darbininkų Susivienijimo 48-tos kuopos vardu, Lietuvių svetainės antrame aukšte skaitė dvi paskaitas tema: "Vyrai ir moterų viduramžių pakaitos" ir "Poeto kun. Antano Strazdelio gyvenimas ir darbai".

Šių paskaitų paklausti buvo susirinkę 18 vyrų ir 19 moterų. Visi apie 50-70 metų amžiaus. Vienas vyras dalino svetainės einantiems žmonėms lapelius, kviečiančius daugiau klausytojų. Bet, jo nelaimė, staiga atsirado būrys naujų Amerikos gyventojų su savo atspausdintais skelbimais — "Amerikiečiai - lietuviai saugokitės". Jie šį skelbimą davė visiems, kas tik ėjo svetainėn. Paskaita turėjo prasidėti 2 val. po pietų.

O tuo metu jau buvo prisirinkęs nemažas tremtinių būrys ir laukė "apaštalo". Matydami bimbinkai gausų būrį tremtinių, stoviniuojančių ir laukiančių, pradėjo jaudintis. Tremtinių dalinamuose lapeliuose buvo trumpai surašyti šiaurės ir baltijos komunistų darbai, kuriuos jie atlieka užėmę naują kraštą. Kadangi buvo pranešta, kad po paskaitos bus galima duoti paklausimų, tai, paskaitininkui atvykus, į salę ėjo ir keli tremtiniai. Po paskaitos, tremtiniai vykusiais klausimais visai sukompromitavo "gerbiama prelegentą" ir viešai pareiškė, kad tai buvo ne paskaitos, bet parnografinių minčių skleidimas.

Moterėlės, per klaidą pakliuvusios ton salėn, išlaimos spjau-dėsi

Gruodžio 4 d. Lietuvių svetainės mažojoje salėje įvyko Mindaugo Savišalpos Vyrų ir Moterų Draugijos metinis susirinkimas. Priimta metinė apyskaita. Iš jos paaiškėjo, kad draugija veikia teisingai ir savo pasizadėjimus bei prievoles atlieka tvarkingai. Draugiją į New Yorko Kongresą buvo pasiuntusi savo delegatą Juozą Belskį, kuris susirinkusiems padarė pranešimą.

Tremtinių Draugijos atstovas

Alg. Leonas prašė atsiųsti Tremtinių Draugijos susirinkimam mindaugiečių atstovą, kuris paaiškintų įstojimo sąlygas į tą draugiją, nes kitos draugijos tą jau yra padariusios. Pranešė apie veikiančią lietuvišką mokyklą ir prašė, kad leistų savo vaikus mokyti lietuvių kalbos, geografijos ir istorijos. Ir, jei draugijos ištekliai leidžia, kad paremtų lietuviškosios mokyklos išlaikymą. Nutarta prisidėti prie Vasario 16 dienos minėjimo.

Susirinkime priimti 7 nauji nariai — visi buvę tremtiniai. Rač.

LOWELL, MASS.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Ir šįmet D. L. K. Vytauto Klubas rengia visiems Lowellio lietuvių vaikams Kalėdų eglutę. Kviečiami dalyvauti tėvai su vaikais, nežūrint, ar jie Klubo nariai, ar ne. Vaikams bus vaišių ir graži programa. Bus ir Kalėdų Senelis su dovanomis.

Eglutė įvyks šeštadienį, gruodžio 17 d., 2 val. p.p. Bilietus galima gauti pas A. Raudeliūną, pas baro direktorių ir pas šv. Juozapo parapijos kleboną kun. J. Skalandį.

NAUJAUSI LEIDINIAI

Dr. J. Balys

Istoriniai padavimai
Kaina \$1.25

Vincas Krėvė

Dangaus ir žemės
sūnūs
Kaina \$2.50

B. Brazdžionis

Per pasaulį keliauja
žmogus
Kaina \$2.00

A. Vaičiulaitis

Italijos vaizdai
Kaina \$0.70

J. Nevardauskas

Užrūstinti Dievai
Kaina \$1.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

GABIJA
412 Bedford Ave,
Brooklyn 11, N. Y.

Geriausias

Žurnalas

LIETUVIŲ

NAUJENOS

Paveiksluotas

32-jų puslapių

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesį per 1 metą.

Isteigtojas Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

V. Kudirka - literatas

St. Barzduko paskaita Lietuvių Kultūros Fondo
Clevelando skyriaus surengtame minėjime

Vokiečiai turi vykusį ir tikslų posakį poetui vertinti: kas nori poetą suprasti, turi jo kraštą pažinti. Šituo posakiu išreiškiama, kad poetas yra veikiamas savo krašto aplinkos ir gyvenamojo meto sąlygų.

Šitas posakis gerai tinka ir mūsų rašytojui dr. Vincui Kudirkai. V. Kudirka yra taip pat jo gyventų laikų gyvas ir ryškus atspindys.

Lietuva tuo metu buvo tamsios ir atsilikusios Rusijos imperijos dalis. Betkuri pažanga Lietuvoje jos valdovų buvo slopinta slopinama. Mokyklų labai maža, ir tos pačios lietuviui svetimos, nes rusiškos arba lenkiškos. Lietuviška spauda uždrausta, lietuvis iš viešojo gyvenimo išmestas. Miestuose rusiška arba lenkiška dvasia, o kaimas, vienintelė lietuvių tvirtovė, tamsus, apaleistas ir purvinas. Lietuvių inteligentų maža, ir tai jų daugumas nuo Lietuvos ir jos reikalų atitrūkę. Jokio drauginio gyvenimo. Žodžių, visuotinis materialinis ir dvasinis skurdas. Kaip pats Kudirka 1892 m. "Tėvynės Varpuose" sako, visoje Lietuvoje tik "liūdnos žinios":

"Tėsybę sakant, linksmy žinių iš Lietuvos nelabai galime nė laukti. Žinios iš mūsų gyvenimo šandieninio tai viena tik juodoji knyga." (II 157).

V. Kudirka taip pat pametęs Lietuvos kelią. Bet jis išgrįsta šaukiantį Lietuvos balsą ir atsi-
verčia. Nuo šito laiko jis pasijunta didelis didelis ir galin-
gas, nes pasijunta esąs lietu-
vis. Netrukus jis, jo žodžiais
tariant, susižieduoja su lietuvių
literatūra ir su šia savo suže-
duotine jau nesiskiria iki savo
mirties, nors beliko jam gyventi
vos dešimt metų.

Pirmasis V. Kudirkos parašy-
tas eilėraštis yra sekimas "Dėl
ko žydai nevalgo kiaušienos", iš-
spausdinta dar "Aušroje". To-
liau jis jau savo paties "Varpe"
rodosi su savo originaliais arba
verstiniais kūriniiais. Tai yra jo
eilėraščiai ir pasakėčios, jo sa-
tyros, jo grožinės prozos ban-
dymai, jo publicistikos ir kriti-
kos straipsniai ir kt. Savo ori-
ginaliems kūriniams medžiaga
jis ima iš gyvojo Lietuvos gy-
venimo.

Jis i tą gyvenimą reaguoja.
Jis rašytojas visuomenininkas,
kovotojas.

Jo eilėraščiai pvz. skirti tau-
tai iš miego kelti, tautos dvasiai
palaikyti, tautiečiams idealų ke-
liu kreipti. Žinomas "Var-
pas" su skamba galingu "Kel-
kite, kelkite, kelkite..."

"Varpas da garsiau ir da
aiškiau gaudžia,
O graudus balsas veržiasi
per orą..."

Tai skambink "Varpe"! te-
gul gaudims tavo
išilgai, skersai eina per Lie-
tuvą!"

"Labora" ragina ir darbą, ra-
gina siekti idealų, ragina lietuvi
būti žmogumi, kad, i tinginius
kliuvs, "nesupelytum ir nei-
tum i karp be likusio ženklo,
kad žmogumi buvęs".

Eilėraštyje "Maniesiems, jis
kelia tautos energiją, rūpinasi
palaikyti kovos dvasią, skatina
ištvirti ir nepalūžti:

"Jeigu audra ištikus verstu
stulpą vieną
Iš tų, kurie prilauko jūsų
namo sieną,

Namas negrius — iš baimės
jūs neišlakstykite,
Tuoj kitą statykite!"

Čia V. Kudirka ragina lietu-
vius Lietuvą paversti daugia-
galvė hidra, kuriai vieną galvą
nukirtus, tuojau vietoj jos ke-
lios naujos galvos atsiranda.

Tik šitaip Lietuva galės gyva
išlikti.

Tautos Himne V. Kudirka iš-
reiškė pagrindinius tautos sie-
kimus, būtent: semtis stipry-
bės iš praeities, dirbti tėvynės
naudai ir žmonių gerovei, eiti
šviesos ir tiesos keliu, tėvynės
darbe laikytis vienybės ir kt.

Kaip matome, visur čia vy-
rauja idėjiniai motyvai. Kuo
gyveno V. Kudirka pats, ta pa-
čia dvasia norėjo uždegti ir pa-
tus. Lietuviai tokio uždegimo,
paskatinamo žodžio tuo metu
buvo labai reikalingi.

Lietuvos gyvenimą matome ir
V. Kudirkos satyrose. Tik čia
parodyta jau kita šio gyvenimo
pusė. Čia autorius mums pra-
skleidžia Lietuvos valdovų gy-
venimą ir jų žygdarbius. Tie
valdovai, Kudirkos žodžiu ta-
riant, vilkai. Juos apibūdina jau
patys vieni jų vardai: Vakka-
nalij Vziatkovič Kruglodurov,
Rylosujev, Kopejkolubov, Mer-
zavev, Juda Izvergovič Pad-
leckoi, Zverskij, Lientiajev, Si-
baritov, Deržijubka ir kt. Kas
supranta rusiškai, iš karto pa-
stebės, ką šitie vardai reiškia.
Tai visokie niekšai, pinigų va-
gys, kvailiai, kraugeriai ir j juos
panašūs buvo atsiųsti Lietuvos
valdyti. V. Kudirka iš jų ir jų
žygdarbių gražiai ir vykusiai
juokiasi. Šitas juokas yra be
pykčio ir pagiešos. Kudirka čia
naudojasi vien literatūrinėmis
šaržo, humoro ir groteskos prie-
monėmis.

Štai "Viršininku" satyros pa-
čioje pradžioje V. Kudirka skai-
tytojui pristato pagrindinį šios
satyros herojų:

"Aš apskrities dievas! — pa-
sakė garsiai Vakkanalijus Vziat-
kovič Kruglodurovas, naujai
atvažiavęs i Nauplę viršininkas,
susirinkusiems pristatyti val-
dininkams. Pasakė, apsisuko ir
išėjo" (5).

Toliau satyra palaipsniui at-
skleidžia, koks yra šis "apskri-
ties dievas". Čia Kudirka vietoi-
mis pasiekia tokio artizmo, jog
kaikuriomis scenomis negali atsi-
gerėti.

Antai Kruglodurovas išvyks-
ta lankyti apskrities. Užsuka
jis i vieną valsčių, kur viešpa-
tauja sekretorius Kuznickis.
Kuznickis mokėdavo savo sve-
čius taip pamylėti, kad "paten-
kindavo net išdykiausius jų no-
rus". Nugirdo jis ir atvykusį
Kruglodurovą, nepaprastą savo
svečią. "Kruglodurovas pasiro-
dė esąs tikras, maskolius, juo-
dikas Kudirka: tuo daugiau gė-
rė, juo labiau troško" (30).

Pasigėręs jis užmiega ir su-
sapnuoja sapną. Rodos, važiuo-
ja jis per savo apskritį. Visur
pilna žmonių. Jie artėja prie vir-
šininko ir deda i abi išskėstas
jų rankas vienas tik šimtinės.
Tik staiga iš vežiko pradeda
eiti dūmai, o kariatės apačioj
virtė. Vežikas pavirstas kaminu,
o karieta mašina, kuri prade-
danti šnypšti ir greitai bėgti.

Jam smagu greitai važiuoti, bet
nelaukta nusvyranti viena jo
ranka ir iš jos pradeda dūmti
slinkti šimtinės. Kitą ranką esą
baisu pajudinti, nes ji pilna šim-
tinių. "Derži, derži, derži! —
suriko per miegą Kruglodurovas
ir pašoko iš lovos su dideliu šir-
dies plakimu". Pusiausvyra jam
grįžta tik tada, kai jis įsitikina
esąs "apskrities viršininkas, tas
pats Vakkanalijus Vziatkovičus"
(31).

Kudirka pašiepia ir rusams
tarnaujantį lietuvi: šiais laikais
tokie lietuviai turi kitus vardus,
o V. Kudirka jį yra pavadinęs
Zagaru. Tai Raudoniu valstiaus
vaistas, su kurio pagalba Pieni-
kovskis, Vilkipilės aps. viršinin-
ko pagalbininkas, skriausdavo
žmones. Jį viršininkas laikė

"ypatingoje globoje", tačiau ir
jis savo žygdarbiais juokingas.
Kai jis savo valdžios ženklą —
savo "blekė" kartą užkabina
dvaro šuniui ant kaklo ir už-
kabines užmiršta, ir dėl to šunį
žmonės pavadina "vaidu", tai
neilgai ir pats vaitauja: kai
buvo išmestas jo globėjas, tad
ir pats neteko vaito duonos. O
kadangi buvo jau pravaitavęs
savo namus, tad ir duonos kaš-
nio teko įieškoti kitur. Mat, vi-
sų pataikūnų toks pat galas: ge-
ras tik tol, kol naudingas.

Reikia dar Kudirką prisimin-
ti ir kaip literatūros kritiką bei
visuotinės literatūros veiklą
vertėją. Versdamas Ad. Micke-
vičiaus "Konradą Valenrodą",
Schillerio "Orleano Mergele" ir
bei "Vilių Telį", Bairono "Kai-
ną" ir kitus pasaulinio garso
veikalus, jis visų pirma norėjo
pasitarnauti Lietuvai — jis no-
rėjo praturtinti mūsų literatū-
rą tais veikalais, kurie buvo rei-
kalingi tautos garbei.

Čia prisiminta tik dalelė viso
to literatūrinio lobių, kurį savo
tautai yra sukravęs V. Kudir-
ka. Bet ir iš to, kas čia pasaky-

ta, matyti V. Kudirkos kaip li-
teratūros kūrėjo reikšmę. Jis
savo raštais samonino ir kėlė
savo tautą, gyvai rodė tą skriau-
dą, kurią okupantai daro Lietu-
vai ir jos žmonėms.

Kai "Cenzūros klausimo" ūki-
ninkas Klubas, suimtas už švie-
tėje prilipintus iš lietuviškų
raidžių sudėtus lietuviškus žo-
džius, 8 mėnesius išlaikytas ka-
lėjime, sugrįžta namo ir iš-
vysta visą pragaistį apleistame
kyklyje, tai jis apsiiverkia. O Ku-
dirkos žodžiais "Kam, vargše,
pasiskusi ir kas atlygins?" tu-
ri kiekvieno širdyje kelti pro-
testo ir pasipriešinimo jausmus.

V. Kudirka yra didis ir nepa-
laužiamas savo tikėjimu Lietu-
va. Kai šešupės tiltą, t.y. Lie-
tuvą, maskolių valdininkai vi-
sai silpnina ir pagaliau nori
maskoliškai pakrikštyti, t.y. pa-
nardinti i vandenį, tai tiltas,
Lietuva, pasako šiuos visiems
pavergėjams įsidėmėtinus žo-
džius:

"Tad mane dėl to silpnino, kad
aš panerčiau i šėsupę?"

Išgauš!

Kol bus tilte nors viena se-
noji mano dalelė, tai tokio krikš-
to nebus — išlaikysiu. O visų
dalių, bičiulių, permainingai ne-
suspsėsite... Juk ir jūs patys
ne amžini: nusmuksite, bevaži-
nėdami per savo darbo tiltus!"
(I 154).

Šituo ir mes šventai tikime!

Kazimieras Būga mokslininkas ir praktikas

(Jo 25 metų mirties sukakčiai paminėti)

Paprastieji žmonės, kurie dau-
giausia rūpinasi tik savo asme-
niniais reikalais, ne visados kaip
reikiant supranta mokslininkų
rūpesčius ir vargus. Tikrieji
mokslų žmonės mintimis ražo
matomojo ir nematomojo pasau-
lio platybes ir nuolatos sten-
giasi įsikurti i visas užnarves,
kur tikisi rasti bent mažiausią
objektyvinės tiesos krislėlį. Jie
iš paskutinosios smerkiasi prie
savo pagrindinio tikslo — su-
vokti dalyko esmę, ją pažinti ir
išaiškinti. Ir jie tai dažniausiai
daro ne kokiais nors asmeniniais
apskaiciavimais, bet savo gilios
nuojautos (intuicijos) žadina-
mi ir protinio įdomumo vedami,
t.y. savo nužūrėto tikslo jie
daugiausia siekia vien mokslin-
iais sumetimais, stengdamiesi
vis daugiau ir daugiau įspėti
bei atskleisti pažinties slėpinius
ir padaryti juos visiems prieina-
mus. Tuo būdu visi tikrieji
mokslininkai savo žvilgtį visų
pirma yra nukreipę i tolį, i pa-
žinties gilybes.

Toks gana tolimo žvilgio ir

plataus masto mokslininkas yra
buvęs dušetiškis Kazimieras
Būga, gimęs 1879 m. lapkričio
6 d. ir miręs 1924 m. gruodžio
1 d., sulaukęs vos 45 m. am-
žiaus, bet jau spėjęs plačiai
išgarsėti ne tik visoje Lietuvo-
je, bet ir tolimame užsienyje.
Tai buvo, galima sakyti, tikras
mokslų deimantas, kuris savo
žėresiu iš pat pradžių traukė
i save kitų akis. Dar jaunas
berniokas patekęs i Petrapilį,
jis tuojau savo moksliniais su-
gebėjimais atkreipė i save ne
tik žymesnių mūsų veikėjų, bet
ir tenykščių garsių svetimtau-
čių mokslininkų dėmesį. Visų
pirma jis buvo paskirtas to me-
to Petrapilio dvasinės akade-
mijos prof. kun. Kazimiero Jau-
niaus sekretoriumi, suėjo i arti-
mesnes pažines su garsiais to
meto mokslininkais Baudoin de
Courtenay, Sachmatovu ir ki-
tais. Baigdamas universitetą, jis
parašė puikų diplominį darbą,
už kurį jam buvo suteiktas auk-
so medalis. Ir kiek vėliau, pa-
baigęs visas universitetines stu-
dijas, buvo paliktas privatdo-
centu to pat universiteto filo-
logijos skyriuje, o 1916 m. bu-
vo paskirtas naujai atidaryto
Permės universiteto, ekstraor-
dinariniu profesoriumi. Lietuvai
atgavus nepriklausomybę, jis
sugrįžo i savo tėvynę ir pro-
fesorio Kauno universitete
iki pat savo mirties.

Nors K. Būga mirė pačiame
savo amžiaus gražume, vis dėlto
mokslų srityje jo nuveikta ga-
na daug. Visų pirma jis padėjo
labai tvirtą pagrindą didžiajam
lietuvių kalbos žodynui, jam
surinkdamas apskiai senos bei
retos medžiagos ir išaiškinda-
mas bei stabilizuodamas dau-
gelį žodinių lietuvių kalbos
problemų bei klausimų. Toliau
seka visa eilė didžiųjų svarbių
ir vertingų atskirų studijų, pvz.
apie istorinius ir kalbinius bal-
tų, arba aiškių, padermių santy-
kius, apie lietuvių ir kitų bal-
tų kalbų etimologijas, apie lie-
tuvių kalbos kirkio bei priegai-
dės mokslą, apie lietuvių ir
latvių kalbų priegaidžių kaitą,
arba metatonią, apie kaimvni-
nių kalbų skolinius lietuvių kal-
boje, apie rašybos pagrindus
ir kt. Visus šiuos darbus dirb-
damas, K. Būga yra parodęs
begalinio žiningumo, tiesiog nuo-
stabaus kalbotyrinio išsilavinimo
ir didžiulio intuityvinio lie-
tuvių kalbos fakto suvokimo.
Nagrinėdamas atskirus mūsų
kalbos duomenis, jis visų pirma
juos aiškina ir remia auten-
tiškais mūsų kalbos ir tik vė-
liau latvių, prūsų, slavų bei ki-
tų tolimesnių indoeuropiečių
kalbų atitikmenimis arba gi-
miningais dariniais. Turėdamas
galvoj didelę lietuvišką mūsų
kalbos sintezę, jis daugeli kal-
binių dalykų galėjo išaiškinti
paprastai, aiškiai ir tuo pat
metu visai įtikinamai, daug ge-
riau už kaikuriuos kitus užsie-
nio kalbininkus, kurie, menkai
mokėdami lietuvių kalbą, daž-
nai klaidingai vartodavo jos
duomenis ir tuo būdu su jų
pagalba dar klaidingiau aiškin-
davo kitų giminingų kalbų fak-
tus. Šitas kalbinis pranašumas
greitai K. Būgą iškėlė i pirma-
eilį kalbos specialistų tarpą
ir laimėjo jam didelę pagarbą;
pvz. anksčiau buvęs Karaliau-
čiaus, vėliau Leipcoigo universi-
teto prof. R. Trautmannas, leis-
damas etimologinį baltų slavų
kalbų žodyną, savo dedikacijoje
pažymi K. Būgą esant geriaus-
ią lietuvių kalbos žinovą.

Ir netgi dar nemaža dėmesio yra
kreipęs ir i mūsų bendrinės
kalbos praktiką. Turėdamas ge-
rą moksliską supratimą apie
mūsų kalbos sandarą, jis be
didelio vargo galėjo atskirti pe-
lus nuo grūdų ir pasakyti, ku-
ris žodis arba atskira lytis yra
tikrai lietuviškos darybos arba
svetimos kilmės. Tuo būdu jis
galėjo lietuvių kalbon gražinti
daugelį tikrai lietuviškų žodžių
ir net išties posakių, kuriuos
mūsų kalbos taisytojai arba
"mokovai" savo laiku buvo pa-
siryžę išvairėti lauk, pvz. krės-
las, skriauda, kūdikis, nieku gy-
vu, mokslo keikiamas straipsnis
ir kt. Arba štai vėl nuo prieš-
karinių laikų ligi pat mirties
jis yra įrodinėjęs, kad tikrai
lietuviškai galima tik spjauti
(su jutu!), ne spiauti; kad,
rašant rūgštus šalia rūgas, rū-
gimas, rūgti, baugštas šalia bau-
gas, bauginti, baugulus, strig-
tas šalia strigo, strigti ir kt.,
būtinai tuo pat pagrindu reikia
rašyti ir baigštas šalia baigus
"bailus, baugštus", sprigtas ša-
dijas, buvo paliktas privatdo-
centu to pat universiteto filo-
logijos skyriuje, o 1916 m. bu-
vo paskirtas naujai atidaryto
Permės universiteto, ekstraor-
dinariniu profesoriumi. Lietuvai
atgavus nepriklausomybę, jis
sugrįžo i savo tėvynę ir pro-
fesorio Kauno universitete
iki pat savo mirties.

Iš šitų kelių pastabų aiškiai
matyti, kad K. Būga, visų pir-
ma būdamas kalbininkas, moks-
lininkas, teoretikas ir istorikas,
vieno metu yra rūpinęsis ne tik
grynais kalbotyriniais lietuvių
kalbos dalykais, kuriais dau-
giausia domisi tik kalbos specia-
listai mokslininkai, bet ir kas-
dieniniais mūsų kalbos reika-
lais, kurie daugiausia rūpi mū-
sų plačiąjai visuomenei. Šituo
dvejopu, teorijos ir praktikos,
keliu eidamas, jis pasirodė kaip
tikras patriotas: iš vienos pu-
sės, dirbdamas gryną kalboty-
rinį darbą, jis padėjo tvirtus
pagrindus moderniam lietuvių
kalbos mokslui, be kurio visai
neįmanoma ir kasdieninė prak-
tika (pvz. gery lietuvių kalbos
vadovėlių rašymas, bendrinės
kalbos pagrindų sudarymas ir
kt.); iš kitos pusės, rūpindama-
sis ir kasdieniniais mūsų bendri-
nės kalbos dalykais, jis labiau
suvirtino tos pačios kalbos
praktiką ir tuo pat metu ap-
saugojo ją nuo susiaurėjimo bei
nereikalingo išskydymo i šun-
takius, kuriais vienas kitas ne-
va kalbininkas tuoj po pirmojo
karo buvo apysmarkiai pradė-
jęs klaidžioti.

Dabar, minėdami K. Būgos
25 m. mirties sukaktį, mes,
kad ir atsidūrę įvairiuose pasau-
lio kraštuose, turime beveik iš
naujo pradėti branginti ir ver-
tinti šį didelį mūsų tautos dar-
bininką ne vien skambiais, daž-
niausiai tuščiais žodžiais, bet
tikra, nuoširdžia lietuviška pa-
garba, taip, kaip pridera tikram
patriotui, daug vergusiam ir
kentėjusiam dėl Lietuvos gero-
vės ir laisvės. O tai mes geriau-
siai galime padaryti tik toliau
vykdymadi didįjį velionies tes-
tamentą — vis daugiau pažin-
dami savo gimtąją kalbą, vis
daugiau saugodami ją nuo pra-
žūties ir vis daugiau tikėdami
ateitimi, kada bendrinė kalba
vėl galės laisvai klestėti nepri-
klausomoje mūsų tėvynėje.

Pr. Skardžius

LIETUVIO atstovas Ameriko-
je — St. Nasvytis, 4579 W.
157th St., Cleveland, Ohio. Pre-
numerata mėnesiui 50c.

Apie K. Demikį, P. P. Jarą ir Chicago

Rašo Vytautas Kasnėnas

Daugelis iš mūsų žurnalistų,
o jų tarpe ir šias eilutes rašan-
tysis, kai pasiekė Amerikos
krantus, tuoj užmezgė ryšius su
vietos redakcijomis.

Ką gi, — pasižadėjom bendra-
darbiauti, rašyti... Aš parei-
kalavau iš DIRVOS net atskiro
puslapio. Maniau sau, gal rei-
kėjo net daugiau prašyti.

Bet mano entuziazmas redak-
toriaus nenugązdino. Gerai, sa-
ko, tik ar ištesėsi?... Kaip
vėliau pasirodė, aš jį tik apga-
vau. Pažadėjau, o neištesėjau.
Gerai dar, kad redaktorius tuš-
čio puslapio nepalikė...

Kai įlindom vasaros karščių
metu i fabriks geležies lanksty-
ti, tai tik dabar atsigavom,
streikų dėka likę bedarbiais...

Pradžioje nieko kito nerei-
kėjo, kaip lovos. Visos gyvenimi-
škos vyko fabrike ir miegamajame
poilsiaujant.

Jei dar ir surasdavai žmogus
valandėlį laisvalaikio, tai pir-
tai būdavo taip sutinę, kad
plunksnos išlaikyti nepajėgdavai.

Bet kalendorius keitė metus.
raumenys sustiprėjo, o palaips-
niui ir miego valandos mažėjo.
Iš miego persikėlė i darbo
kambary.

Ir štai jau galim ir para-
šyti šį bei tą... Pavyzdžiui
apie Demikį, apie Jarą, apie
Chicago...

Kad Amerikoje gyvena Kos-
tas Demikis (New Britain,
Conn.), tai net daugelis vokie-
čių Vokietijoje žinojo. Būtent,
paštų ir muitinių tarnautojai.
Juk per jų rankas perėjo tiek
daug Demikio siuntinių i visas
tris zonas.

Bremeno uoste amerikiečių
emigracijos valdininkai iš po-
pierių krivoms Demikį pažinojo.
Tai buvo jo išrašytos garanti-
jos...

Vienas pareigūnas net išsita-
rė, apankysias i New Britain ir
dėl visa ko pasižiūrėsias, kaip
jis savo iškviestuosius tremti-
nius įkurdino.

Ar tas įvyks, nežinom, bet
viena žinoma, kad Kostas Demi-
kis š. m. apkrčio 1 d. atšventė,

kaip jis pats pavadino, dvejų
šventųjų metų sukaktuvės.

Ogi paprastai, Per tuos dve-
jus metus jis VISĄ savo uždar-
bą aukojė tremtinėms, siūsdam-
as jiems i Vokietiją siuntini-
nius ir padėdamas jiems įsikur-
ti atvykus i šį kraštą.

Ir kai daugelis tremtinių, su-
žinoję jį švenčiant tokias ne-
paprastas sukaktuves, pasveiki-
no, jis kukliai atsakė, jog tai
darė Auksčiausiojo Kūrėjo gar-
bei...

Turim ir kitą didelį idealistą
— P. P. Jarą Baltimoreje, kuris
yra gražiausiu pavydžiu kiek-
vienam lietuviui ir laikraščių
bendradarbiui.

Kas gi nepažįsta jo iš jo ra-
stų i korespondencijų apie Bal-
timorės gyvenimą. Kai gyvenom
tremtyje, skaitydami jo kores-
pondencijas puikiai pažinojom
Baltimorės lietuvių gyvenimą.
Labai dažnai pagalvodavom —
kokie būtų laimingi redaktoriai,
jei visose lietuvių gyvenamose
kolonijose turėtų tokių kores-
pondentų.

O kaip nuliūdom, kai jis pra-
nešė, kad švėsdamas 80 metų
sukaktuves pasitraukė iš laik-
raščių bendradarbių tarpo, nes
sunkiai bevaldas dešiniąją ran-
ką.

Bet, praėjo metai, o P. P. Ja-
ras iš Baltimorės vis dar rašo...

Va, broliai žurnalistai! Jaras
rašo, o mes?

Nežinau Jaro vardų, bet spė-
damas pavadinsiu Povilu i Pet-
ru ir džiaugsmingai ranką pa-
spausiu per šias raideles.

Pasakysiu, kad gera būti be-
darbiu. Žmogus, dirbdamas po
šešias dienas ir kasdien po de-
vylias valandas, Chicagos ne-
matai. Gerai dar, jei sekmadie-
nį iki bažnyčios paslenki.

O kai bedarbiauji, tai visų
pirma esi dažnai lankomas sko-
lintojų (nenuobodu!), be to, pri-
simini, jog vis dėlto yra dar ir
toks kultūrinis gyvenimas...

O Chicagoje, rudenį prasi-
dėjus, lietuvių gyvenimas labai

pagyvėjo. Koncertų, vaidinimų
ir kitokių parengimų iki kaklo.
Tik spėk lankyti. Žmonių prisie-
renka marios. Bilietų ir vietų
neužtenka. Ir dar ilgai neužteks,
nes i Chicago lietuvių plaukia
iš įvairių vietovių, kaip maldi-
ninkai i Jeruzalę. Tremtiniai,
atvykę i Ameriką, ieško naujų
affidavitų, giminių, dėdžių ir
globojų Chicagoje, kad galėtų
ten įsikurdinti.

Ir suplaukė. Bet kai pasiūbavo
streikų banga, tai vos vos i
Michiganą ežerą nenuplaukė...

Nukrypau nuo temos ir apie
duoną rašyti pradėjau... Grįšiu
vėl prie kultūrinio gyvenimo ir
pasidžiaugsiu, jog turime net
du dienraščius. (O, kaip norė-
tusi padėti tašką po šio sakinio
ir daugiau neberašyti. Bet gri-
šiu. Grįšiu atsargiai, kad nieko
neužgauchiau.)

Taigi, turim du dienraščius.
Ir kai anglišką spauda plačiai
rašė apie Lietuvį Dailės Pardo-
dos atidarymą New Yorke, mes
neradom apie tai lietuviškais žo-
džiais parašyta. Vėliau — taip,
skaitėm, bet vis dėlto vėliau ir
labai šykščiai...

Vyko New Yorke Didysis
Kongresas. Ne visi galėjom ja-
me dalyvauti. Manėm išeis pa-
didinti laikraščiai, apie tai daug
rašys, pasiskaitysim, sužinosim
ir būsim, kaip ir ten buvėm.

Deja. Liūdna, kolega Jeroni-
mai Cicėnai! Pats labai jautriai
sugebėdavai i tokius liūdus
reikšinius atsiliepti. Laukiame
tavo žodžio. Pagelbėk!

Taigi, matėm daug nuotraukų
spausdintuose puslapiuose apie
banditus ir reklamines plauki-
kes, bet iš Didžiojo Kongreso
— ne. O vis dėlto turime du
dienraščius ir iš kairės ir iš de-
sinės ir abu lietuviškais rai-
dėmis atspausdintus.

Liūdna man, gal ir tau, o
kodėl — nežinau...

P. S. Kai straipsnis buvo para-
šytas, kitą dieną pasirodė ir
kongreso nuotraukos. Po dviejų
savaičių. Geriau vėliau, negu
niekad... Mat, tokia čia jau,
matyt, spaudos technika 20-me-
amžiujė...

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

SROVINIS EGOIZMAS

MUMS rašo iš Lawrence, Massachusetts:

"Pasidairę po lenkų kolonijas Amerikoje, galime pamatyti daug panašumo sroviniame susigrupavime. Bet yra nemažas skirtumas tautinio susipratimo atžvilgiu. Kai lenkai švenčia savo tautines šventes, tai jie iš jų padaro bendras tautines demonstracijas. Tose šventėse dalyvauja visi lenkai ir čia gali matyti net Romos katalikų kunigus šalia "nežaležnių", šalia liberalų — laisvamanių. O pas mus?"

Stai pereinamais metais mūsų kunigai nedalyvavo Vasario 16 dienos minėjime ir Lawrence lietuvių klebonas "nepatarė" savo parapijiečiams lietuviams eiti į minėjimą, kadangi minėjimas buvo rengiamas... Lietuvių Klubu salėje.

Daug kur visas lietuviškas veikimas sukasi apie du centrus: apie lietuviškas parapijas ir apie lietuviškus klubus. Teisybė, ne visi klubai pavyzdinčiai tarnauja lietuviškumo palaikymui. Yra klubų, kurie daugiausia dėmesio kreipia tik į... bufileto biznį. Yra lietuviškų klubų, kurių svarbiausias užsiėmimas tik kurtavimas ir pastangos kuo daugiau parduoti degtinės... Gaila... Bet yra klubų, kurių nuopelnai lietuviškumo palaikymui gana dideli. Kai kurie iš jų tuo atžvilgiu pralenkia ir lietuvišką vardą nešiojančias, bet lietuviškumo palaikymą apleidusias parapijas...

Mūsų, Lawrence Lietuvių Klubu negalima priskaičiuoti prie tų apsilėidusių ir degtinė permirkusių klubų. Čia yra visų lietuvių susijimo vieta. Čia yra salė kultūriniam susirinkimams, yra skaitykla, yra knygynėlis, yra I ir II karo lietuvių veteranų sąrašai bei žuvusiųjų paminklinės lentos; čia matai lietuvių tautinę vėliavą šalia Amerikos vėliavos. Klubu salė yra lietuviškų kultūrinių parengimų bei tautinių švenčių vieta. Šis klubas yra išvargęs nemažą vagą ir šalpos darbe. Suprantama, kad lietuvių naujakurių lankymasis čia, įsiliejimas į klubo veikimą galėtų tik sustiprinti šiuos teigiamus klubo pasiekimus.

Bet... lygiai seniau gyvenęs jaunimas, lygiai naujakuriai susiduria su visiška keista klūtimi: su draudimu koją kelti į šią vietą... Tas draudimas sklinda iš lietuvių parapijos.

Labiausiai keista tas, kad šis draudimas verčia lietuvius naudotis... lenkų sale. Keista, kodėl lenkų salė lietuviams gera, o lietuvių ne... Rezultate žymi dalis vietinio jaunimo ir "nesibaderiuoja" su lietuvių susijimo vieta, o lankosi lenkų salėje net ir pačių parengimuose. Ir matome faktą, kad nemaža mūsų tautiečių yra ne "suamerikonėje", o paprastų paprasčiausiai... sulenkėje. Tai dedasi ne kur kitur, o čia, kur veikia... Lietuvių Kultūros Institutas, plačiu mastu tyrinėjantis, ką reikia daryti, kad lietuviškumas Amerikos lietuvių tarpe būtų išsaugotas. Ar bereikia visus Amerikos lietuvių kultūrinius veikėjus anketomis klausinėti, kokios yra lietuviškumo silpnėjimo priežastys? Ar neužtektų apsidairyti aplink save?

Stai, rengiantis New Yorko kongresui, beveik visose lietuvių kolonijose Amerikos Lietuvių Tarybos skyrėsi rengė susirinkimus, stengdamiesi tinkamai tam kongresui pasiruošti. Ir Lawrence Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius surengė tokį susirinkimą. Susirinkimas buvo Lietuvių Klubu patalpoje. Kalbėti buvo kviesta visa eilė žymesnių naujakurių, deklamuoti buvo kviesti jų vaikai, čia gyvena žymūs poetai buvo kviesti paskaityti savo poezijos... Ir kas galėtų tikėti, kad tie — ugnyje nesudegę, vandenyje neprigėrę, sunkiausiose sąlygose nesuglebę veikėjai kovotojai čia neturės drąsos ateiti ir dalyvauti visų lietuvių bendros organizacijos ruošiamame Lietuvos reikalui svarbiame parengime.

Deja, taip buvo. Aiškios, kad "nepatogu, turime taikytis"... Suprask, Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius padarė "nedovanotina" klaidą: pasirinko klebonijos palaikymu neturintį lietuvišką salę, o tie žymūs veikėjai esą priklausomi nuo klebonijos... Je nesakė, kad nepatartaria parengimo tikslui. Jie tik teisinosi, kad jiems "nepatogu"... Nepatogu patiemis kalbėti, nepatogu leisti vaikų deklamuoti... Nepatogu tarti lietuvišką patriotišką žodį, nepatogu palaikyti čia gyvenančių lietuvių tautinius jausmus, nes... Na, ką čia bekalbėti apie priežastis!

Laimel, ne visi naujakuriai buvo toki rūpestingi "pristatėliai". Dalyvavo minėtame parengime jų net iš kitų vietų: iš Bostono, iš Manchesterio. Bet kai kurių vietinių atsisakymas dalyvauti paliko gana blogą įspūdį, ypač seniesiems Lawrence lietuviams. Jie kalbėjo: "Mes jiems drabužius siuntėm, maistą, pinigų aukojom, o čia atvažiuavę nebeuori mūsų matyti, nebeuori mums net apie Lietuvą žodžio pratariti. Jei taip, tai ir mes daugiau nenorėsim nieko apie juos girdėti!"

Tai būtų dar nieko, jeigu tas nepasitenkinimas paliestų kaip tik tuos pačius, kurie jį sukėlė. Deja, jiems tas nepasitenkinimas jau nepakenkė. O pakenkė tiems, kurie dar tebelaukia brolių amerikiečių ištisiamos rankos. Tad ko vertos tų pačių veikėjų kai kada pasakomos karštos kalbos, patriotinė paežija, jeigu praktikoje pasielgiama taip bailiškai, visuotinė lietuvišką reikalą taip lengva širdimi iškeičiant į "pristatymą" už, gal būt, bent kiek ir taukuotesnį šaukštą."

Nelengva net patikėti, kad ištikrųjų tokių dalykų pas mus dar gali atsitikti. Deja, panašius reiškinį ne vien iš Lawrence pranešama. Neseniai rašėme apie Brocktono (irgi Massachusetts) įvykius, kur irgi bendras lietu-

TIESOS ŽODIS

Vadinamųjų DP problema tebėra neišspręsta. Ji ir negali būti išspręsta, kol jų tėvynės tebėra pavergtos. Visi sprendimai, kurie dabar gali būti padaryti, yra tik laikini sprendimai.

IRO, tai yra, laikinė tarptautinė organizacija pabėgėliams globoti, ateinančių metų birželio gale baigs savo dienas. Jungtinių Tautų organizacija susirūpino, kas toliau bus, nes visi mato, kad ligi to laiko nebus galima susieti net ir laikinai sutvarkyti stovyklose tebeesantių tremtinių.

Priimta rezoliucija, kuria yra numatoma paskirti Jungtinių Tautų Organizacijos Komisarą tiems reikalams toliau tvarkyti, kai IRO nustos veikusi. Svarstant šią rezoliuciją, Sovietų delegatas Paniuškinas dar vieną kartą pabandė kelti triukšmą dėl tremtinių negrąžinimo į jo atstovaujamo čekistų nagus.

Nieko nauja jis neturėjo pasakyti, tad kartojo seną giesmę apie tai, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ir Didžioji Britanija klūdo tremtiniam grįžti į savo tėvynę, kad juos išnaudoja, verbuodamos sau ir kitiems kraštams pigią darbo jėgą, kad organizuoja visokių darbo batalijonų ir sargybų kuopas, kuriose tremtiniai išnaudoja ir tt.

Britų atstovas G. T. Corley Smith į tą kaltinimą atkirto šį kartą visiška atvirai:

Mes, sako, būtume labai patenkinti, jeigu tyrinėtojų komisija atvyktų ir pasižiūrėtų, kokiose sąlygose ir aplinkybėse gyvena tremtiniai, ką jie dirba ir kaip jie... išnaudojami. Bet ar sovietai sutiktų parodyti, kur jie padėjo 1,500,000 lietuvių, latvių ir estų, kuriuos jie išgabeno iš Baltijos kraštų į priverstinių darbu stovyklas Sibire, Urale ir tolimoje šiaurėje?

Is klausytojų tarpo pasigirdo smarkūs plojimai, išgirdus šį klausimą iš britų delegato lūpų.

Sovietų delegatai į tą klausimą nieko neatsakė, tik atsiliepė, kad britai skleidžia propagandą, panašią į Goebbelsio... O britų delegatas į tai atkirto, kad jų ryšis su Goebbelsu yra buvęs tik per blogąjį bombos galą...

Posėdį pirmininkas Romulo, gaila, tas diskusijas išbraukė iš protokolo, kaip neesmines. Jos tačiau pateko į visą spaudą. Kodėl Romulo tai išbraukė? Tiesą, tas ginčas nelietė rezoliucijos esmės, bet jis palietė tremtinių klausimo esmę.

Britų delegatas nurodė, kad kaip tik to pusantro milijono

viskas veikimas susiduria su nemalonia klūtimi — reikalavimu vienos srovės lietuviams atsitverti "geležine uždanga" nuo visų kiek kitaip galvojančių lietuvių. Atsitinka panašiai ir kitur.

Tai, laimei, nėra visuotinis reiškinys Amerikos lietuvių tarpe. Nes daug, labai daug kur matome gražaus bendradarbiavimo pavyzdžių tarp įvairiausio ištikimino lietuvių. Toli neišskant, Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas buvo vienas iš ryškiausių to bendradarbiavimo pavyzdžių.

Bet, matoma, dar yra salelių, kuriose srovinis egoizmas perviršija susirūpinimą lietuviškumu. "Dūšių medžiojimas" dar kai kur statomas į pirmesnę vietą.

Nėra reikalo įrodinėti, ar tas reiškinys geras, ar blogas. Visi turime apie tai aiškia nuomone. Mes netvirtiname, kad srovinis egoizmas yra tik vienos srovės ypatybė. Jo gali pasitaikyti bet kur. Taip pat ir priekaištai dėl egoizmo gali pasitaikyti ne visada pamatuoti, arba tie priekaištai gali būti perdėti, per daug "priimti į širdį" ir kartais išpūstai nušviesti...

Bet kiekvienam atveju, kada srovinio egoizmo apsi-reiškinimas atrodo pasiekęs lietuviškumui žalingo laipsnio, laikome visuomeniškai lietuviškai pareiga parodyti jį pirštu: tegul arba išsisteisina, arba susilaukia susipratusių lietuvių visuomenininkų pasmerkimo.

Nuomėnės

"Lapsus linguae"?...

Clevelande, Lietuvių Salėje, įvykusiame dr. Vinco Kudirkos minėjime J. Daugėla labai gerai ir gražiai apibūdino Vincą Kudirką, kaip visuomenininką. Bet, mūsų nuomone, jis neturėjo įterpti į savo kalbą trijų dalykų.

1. Jis Kudirkos politinį palikimą monopolizavo vien tik liaudininkų partijai Europoje ir Sandarai Amerikoje. Dėl Sandaros, tai tiek to: ji nėra smulkiai išdėdusi savo politinės programos, tai čia ir prieštarauti negalima. Bet sunku įsivaizduoti, kaip Kudirkos programa galėtų tilpti vien tik į mažažemių valstiečių bei smulkųjų miestelių partijos, programos ribas. Čia J. Daugėla pats sau prieštaraavo, primindamas prez. K. Griniaus mintį, kad varpininkų grupė buvusi daugelio lietuviškų partijų "perykla". Liaudininkų programa gali tilpti į Kudirkos politinę programą, bet kaip gi siauresnis dalykas gali tilpti į platesnį.

2. J. Daugėla, rodydamas į tą vietą, kurioje prieš pusantros savaitės kalbėjo gen. P. Plechavičius, pareiškė, kad Kudirka tikriausiai išpurtė kailį tiems politikieriams, kurie nemoka išlaikyti duoto žodžio amnestuoti vienį kitus ir "krapštinėja nešvarias panages čia, Amerikoje."

Tą šūkį "amnestuokime vienį kitus" iškėlė prezidentas K. Grinius. Gen. P. Plechavičius padarė jam priekaištą, kad jis to principo neišlaikė NAUJIE-NOMS duotame pasikalbėjime. Tai ką gi ištikrųjų norėjo J. Daugėla, Kudirkos autoritetu pasiremdamas, išbarti?

3. Toliau J. Daugėla pareiškė, kad senųjų veikėjų darbai, geri ir blogi, turi būti užmiršti, nes dabar Lietuvos jaunimas atkurs Lietuvą.

Daugelis vyresniųjų klausytojų pasijuto, kad jiems jau reikia pasisilinti užmirštin. Jei taip, tai kam tada ir patį Kudirką beminėti?

Tikimės, kad tie dalykai kalbėtojų išsprūdo tik todėl, kad jis kalbėjo ne iš rašto...

Klausytojų būrelis

pabaltiečių likimas, kurį sovietai slepia nuo pasaulio akių, bet kuris vis dėlto maždaug yra žinomas, ir yra svarbiausiojo DP problemos neišsprendžiamu priežastis.

Tai yra svarbus tiesos žodis. Tegul jis ir išbrauktas iš protokolo, bet jo negalima išbraukti iš tikrovės.

Geras ženklas yra jau bent tai, kad mūsų nuolat keliamas balsas tuo klausimu jau visai atvirai nuskambėjo Jungtinių Tautų Organizacijos posėdžio salėje iš britų delegatų lūpų, o per tai nuskambėjo ir per viso pasaulio spaudą.

Laisvoji valanda

AŠ LAIKIAU PAMALDAS UŽ STALINĄ

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

— Na, piliet, malonėk prieiti arčiau! — įsakė jis storu balsu.

Netvirtu žingsniu aš žengiau per kambarį, o ką priėjęs prie stalo geriau išsiū-rėjau į sėdinčią už jo žmogystą, iš siaubo net apmiriau. Prieš mane sėdėjo apygardos NKVD komisaras Vanka Nikičoričius Navalovas! Tik dabar aš jį pažinau. Taip, tai buvo jis, — stambaus sudėjimo, kampuota galva, keliais stambiais randais išva-gotu veidu, stambia kuprota nosim ir mažomis giliai kakton šmigulsiomis žiauriomis akimis, kurios slėpė už ilgų ir tankių blakstienų, — garsusis komisaras Navalovas! Be savo atgrasaus nusikaltėliško veido, jis turėjo žemą plokščią kaktą ir trumpą kaklą ir atrodė, lyg jo galva yra išaugusi tiesiog iš pečių. Komisarą išvaizda rodė jį priklausančiam prie pataloginių išsigimėlių rūšių. Su Navalovu "akis į akį" tada susitikau pirmą kartą ir, turį prisipažinti, jis man padarė pritrenkiantį įspūdį. "Šit kokiems banditams yra patikėta šimtų ir tūkstančių žmonių likimas!" — pagalvojau su siaubu.

Navalovas stebėjo mano sumišimą. Atrodė, kad kito baimė jam teikė tam tikrą malonumą ir savotišką sadistinį pasitenkinimą... Tuo momentu jo atrasiame veide žaidė vos vos pastebima klasainga šypsena... Neskubėdamas, jis paėmė prieš jį ant stalo gulėjusį raštą. Tylėdamas atdžiai jį perskaitė, o paskui, žiūrėdamas į mane savo perveriančio žvilgsniu ir rodydamas pirštu, aštriu balsu paklausė:

— Tu, piliet, popas?

Aš apmiriau... "Baigta su manim, pakliuvau į žvėries nagus" — dingtelėjo galvoje. Įspūdis sukrėstas, automatiškai atsakiau:

— Jokių būdu, ne, drauge komisar!

Pasakiau ir tą pačią akimirka supratau, jog patsai sau ištariau pasmerkimą. Aš turėjau pasakyti — "Taip, drauge komisar!" — prisipažinti, nes tik prisipažindamas gali tikėtis išvengsiąs kankinimų, pagrindinės sovietų tardymuose naudojamos "greito prisipažinimo" priemonės.

Mano kietas atsakymas komisarui nepadarė jokio įspūdžio. Jo veide tebežaidė įtartina klatinga šypsena. Jis pratęsdamas pasakė...

— Na, kagi, pamėginsime išsiaiškinti.

Tai pasakęs, Navalovas, palenkęs savo į pečius jaugusią galvą prie tokios pat dėžutės, kokią aš mačiau ant adjutanto stalo, į ją pasakė:

— Drauge sekretoriau, atneškite man piliečio bylą numeris...

Komisaras pakartojo tą patį numerį, kurį minėjo aš adjutantas. Greitai, be garso prasivėrė kairėj pusėj *esancios, irgi dvigubos, durys, pro kurias įėjo aukštas enkavedistas.

— Ar visos žinios? — kreipėsi į įėjusį komisarą.

— Taip visos, drauge komisar.

— Gerai, galite eiti.

Adjutantas padėjo ant stalo kažkokią bylą ir išėjo. Aš vėl likau vienas su savo kankintoju ir nežinomu savo likimu... Komisaras ilgai vartė atneštą bylą, kažką pašėliu užrašinėjo, porą kartų pakėlęs galvą tiriančiai mane stebėjo. Drebančia širdimi laukiau savo sprendimo... Staiga jis atvertė vieną lapą, ant kurio buvo fotografija. Navalovas staiga atsuko prieš mane bylą ir paklausė:

— Ar tu, piliet, pažįsti šitą baidyklę?

Žvilgtelėjau ir sustingau... Taip, šitą baidyklę aš iš karto pažinau! Tai buvo mano fotografija dvasiško drabužiuose. Aš tylėjau... Ir kagi aš galėjau pasakyti? Gintis būtų beprasmiška. Aš buvau pagautas, kaip paukštelis vanago naguose. Navalovo naguose buvo ne tik mano praetis

žinios, bet ir mano likimas. Jis galėjo su manim pasielgti taip, kaip jam atrodys geriau. Šitą savo galią "tvarkyti" kitų likimą Navalovas puikiai jautė. Jis su sprendimais neskubėjo... Jo veide tebesilaikė klatingoji šypsena. Su žmonėmis komisarą žaidė, kaip katė su pele. Ir jo siekis buvo tas pats: truputį pažaisti, o paskui sunaikinti!

— Ar tu žinai, pope, kas tau grėsia už savo praeties nuslėpimą? — mirtiną tylą nutraukė komisarą. Jis kalbėjo ramiai, turytum apie visai nekaltus dalykus. — Nežinai? Tai aš tau priminsiu... Už popiškos praeties užmaskavimą, aš tave galiu tuojau sunaikinti, sutrinti, kaip nuodingą kirminą... Šį kartą su tavim nesi-terliosiu. Tu esi dar man reikalingas vienam reikalui. Taigi, dėkok savo senelės vėlei, kad esi man reikalingas. Kitaip tave pasiūčiau ten, kur tu kvailų žmonių dūšes vilioji! Pas Abraomą, supranti?

Aš vis dar tylėjau. Mano tylėjimas jį pradėjo siutinti. Tada jis piktu balsu užgraudė:

— Ko tyli? Ar liežuvį nusikandai? Aš kartoju klausimą: kodėl tu, kalės vaikel, nuslėpei savo praetį?

Aš jutau, kad ilgiau tylėdamas tik save gramzdinu į didesnę nelaimę. Reikėjo ką nors tam tirionui atsakyti. Bet ką? Tuo momentu aš nieko negalėjau sumoti, tai tik suvapaliojau:

— Kad aš... aš, drauge komisar, nebetikiu, seniai nebetikiu!

Vapaliojau tuos žodžius kažkaip nesąmoningai. Mano žodžiai lūžo gerklėje. Vietoj jų iš ten sprudo kažkoki neišskū-gargaliuojanti garsai, kurių net patsai negalėjau suprasti. O komisarą suprato...

— Nebetiki? Tuoj mes pažiūrėsim ir įsitikinsim, ar tu nebetiki! Na, bet man užteks su tavim kvailiais žaisti! Pažaisti galėsim kitą kartą, kai daugiau laiko bus. Mes dar pasimatysim ir, gal būt, net labai greitai. O dabar klausyk, balandėli, ką aš tau pasakysiu. Jeigu iki šiol tavęs neliečiau, tai nemanyk, kad man nebuvo žinoma tavo praetis. Nuo NKVD budrumo niekas ir nieko negali nuslėpti! Štai šitoj byloj (tai sakdamas komisarą pliaukštelėjo delnu į prieš jį gulintios bylos viršelį), senai yra visos žinios ir apie tave ir apie tavo nusikaltėlišką šeimą! Vienu savo piršto pamojimu galėjau jus sunaikinti. O nesunaikinau ne iš pasigailėjimo! Tu man dar esi reikalingas... Šit kas, piliet, pope, gerai įsikalk į savo makaulę, ką tau įsakysiu ir pasistenk viską tiksliai padaryti. Įspėju, kad nuo to, kaip tu įvykdysi šitą mano įsakymą, priklausys tavo ir tavo šeimos likimas!

Komisaras trumpam laikui nutilo. Jis kažką galvojo. Su baime širdy laukiau jo sprendimo.

— Tai šit kas, batiuška, — Vėl pradėjo komisarą griežtu tonu, bet pirmą kartą (Perkelta į 6-tą pusl.)

KUR GAUTI LIETUVISKŲ KNYGŲ?

Visame pasaulyje išleidžiamų lietuviškų knygų platiniim rūpinasi neseniai įsteigtas Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje. Leidinių sąrašai siunčiami nemokamai. Rašykite atviruką, kuris tekainuoja 1 centą, šiuo adresu:

G a b i j a,
412 Bedford Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

AŠ LAIKIAU PAMALDAS UŽ STAČINĄ

(Atkelta iš 4-to pusl.)

pavadinę mane batiška, — ateinantį sekmdienį tu atlaikysi Nevskio cerkvėje pravoslaviškas pamaldas. Už Sovietų Sąjungos gerovę, narsiosios Raudonosios Armijos pergalę ir už mūsų visų mylimo tėvo, pasaulio darbo žmonių vado, draugo generallissimo Josifo Visarionovičiaus Stalino sveikatą. Supratai?

Šita ištarmė mane galutinai priglušino. Visokių nemalonių galėjau tikėtis iš Navalovo, bet toks jo reikalavimas prašoko visokių galimybių ribas. Nustebimo pagautas aš sušukau:

— Tai negalima, tiesiog neįmanoma! Bet Navalovas tęsė toliau savo šėtoniškąjį žaidimą. Ramiai, bet su ironija jis prakodė pro dantis:

— O kodėl gi negalima? Kodėl neįmanoma? Tu, pope, turėtum žinoti, kad Sovietų Sąjungoj nėra negalimų ir neįmanomų dalykų! Pas mus, balandėli, viskas galima...

— Neįmanoma dėl to, drauge komisare, kad Nevskio cerkvė dabar... pamaldoms netinka. Ji visiškai apleista, iki sekmdienio jokių būdu negalima jos sutvarkyti...

Taip bandžiau priešintis, surinkęs drąsos likučius. Sakydamas, kad cerkvė pamaldoms netinka, vos neprasitariau, kad ji jau keletas metų paversta kino teatru. Komisarai, be abejoj, tu puikiai žinojai, bet priminimą apie tai galėjo suprasti, kaip priekaištą ir galėjo įsiusti...

— Cerkvės sutvarkymas ne tavo reikalas. Mes jau tau pasirūpinim. Viskas bus kaip reikia...

— Bet... bet pamaldoms laikyti reikia daugelio kitų bažnytinių dalykų. O aš jų neturiu... — bandžiau dar bent tos išsigelbėjimo priemonės, kaip skęstantis šiaudelio, griebtis...

Komisaras, truputį pagalvojęs, vėl pasilenkė prie paslaptinės dėžutės.

— Drauge sekretoriau, tuojau užėkite pas mane! — tarė ji.

Tyliai, kaip vaiduoklis, vėl pasirodė

sekretorius.

— Šit kas, drauge sekretoriau. Imk pieštuką ir užrašyk, ko reikia tam piliečiui, — įsakė sekretoriui, o paskui atsiskuko į mane:

— Na, sakyk, ko tau reikia!

Paskutinė mano viltis žuvo. Buvau kietose komisaro rankose ir turėjau daryti taip, kaip jis įsakinėjo...

— Reikia bažnytinių drabužių, — nusiminęs pradėjau minėti jų pavadinimus.

— Gerai viską užrašyk! — įsakinėjo komisaras sekretoriui.

— Dar reikia kryžiaus, evangelijų knygos, aukos taurės, lėkštutės...

— Puiku! Užrašyk ir šituos niekniekius. O ko dar?

— Būtinai reikia kodylo, myro lapų dūmams...

— Užrašyk ir kodylą su dūmais!...

Aš suminėčiau visus bažnytinius apeigoms būtinai reikalingus dalykus, o sekretorius sąžiningiausiai viską užrašinėjo.

— Ar jau viskas? — dar paklausė komisaras.

— Taip, tai jau bus viskas... — su rezignacija atsakiau.

— Na, ir puiku! — patenkintas atsakė Navalovas. — Jūs, drauge sekretoriau, parašysite raštą antireliginio muziejaus direktoriui, kad tuos visus niekniekius jis iki penktadienio dvyliktos valandos pristatytų į cerkvę. O tu, batiška, — jis kreipėsi vėl į mane, — prižiūrėsi cerkvės tvarkymą, jos papuošimą ir šventės paruošimą.

Nuo trečiadienio ryto iki pirmadienio ryto iš sodininko pareigų esat leidžiamas. Apie tai bus pranešta sovchozo direktoriui. Cerkvės atvyksi trečiadienio rytą. Už gerą cerkvės sutvarkymą ir pamaldų pavyzdinę atlikimą tu esi atsakingas, pope! Ir jeigu vertini savo kvailą makaulę, tai žiūrėk, kad viskas būtų padaryta, taip, kaip įsakytą! O dabar nešdinkis namo!

(Bus daugiau)

● Pakeliui į mirtį — B. Gaidžiūno aprašymai apie pergyvenimus vokiečių kalėjimuose. — 231 pusl.

Kaina \$1.00

NAUJAKURIAI

DĖL KO AŠ PASITRAUKIAU IŠ FARMOS

Rašo J. Jakštas

Man, kaip ir daugeliui į USA važiuojančių DP, buvo lemta pirmiausia nuvykti pas amerikietį fermerį ir nuo čia pradėti gyvenimą Naujame Pasulyje.

Iš buto ir darbo sutarties (bevardės) žinodamas iš anksto, kur vyksiu, puoselėjau viltį, kad bent pradžia čia susirasiu pakenčiamą būitį savo gausiai (6 žmonių) šeimai. Juk vyksiu, tariau sau, pas aukšto lygmens Amerikos ūkininką. Čia rasiu gerai įrengtą butą, gausiu gerą užlaikymą ir dar, gal būt, dirbdamas šį tą ir grynais užsidirbsiu.

Geras turi būti tas mano fermeris, galvojau sau, kad kviečiasi DP šeimą net su keturiais vaikais ir siūlo butą atskirame name.

Tiesa, prieš išvykstant iš Europos į USA teko skaityti mūsų spaudoje plačiai paskleistus perspėjimus nevykti pas pietinių valstybių fermerius. Bet kaip čia susilaikysi nevykęs, jei sutartis prieš kelis mėnesius pasirašyta ir visokie išvykimo žygiai jau atlikti. Be to, nepatogu atsakyti nuo kartą pasirašytos sutarties ir prieš IRO organizaciją, nuo kurios žmogus stovykloje gyvenamas priklauso. Pagaliau jau džiaugiesi žmogus galėdamas ištrukti iš įkryjusio stovyklinio gyvenimo.

Tai, IRO diriguojama emigracinė srovė atnešė ir mus į Naująjį Pasaulį. Jau vos išlipus New Yorke, Amerikos lietuviams mes persijojome būti atsargiai vykstant pas pietinės valstybės fermerį ir būti pasiruošusiems turėti sunkumų. Tačiau reikėjo eiti kartą pasirinktu keliu iki galo ir važiuoti į Tennessee valstybę.

Atvykę buvom, tiesa, maloniai priimti. Pakliuvome, Europos mastu matuojant, į gana stmbų, 240 akrų ūkį, kuriame gyveno tik du žmonės — vyras ir žmona. Mus apgyvendino pradžioje savo gyvenamame name. Gerai žinodami, kad mes nieko neturime, pirmą savaitę jie mus ir valgydino.

Nežiūrint to palankumo, pasijutome labai nejaukiai.

Visų pirma pati farma darė gana slegiantį įspūdį. Didžiausios plotai buvo apaugę kažkokiomis piktžolėmis. Po jas ganėsi bandos galvijų, avių ir kiaulių. Tik nedidelė žemės dalis apsėta kornais. Nei vaisinio medelio, nei daržovės niekur nematyti. Trobesiai menki, visai nepanašūs į stambaus ūkio trobesius, ir tie patys aptriušę.

Žodžiu sakant, gavome įspūdį, kad patekom į smarkiai apleistą ūkį.

Mes pradėjome abejoti, ar bus čia kur ir kaip mums pakenčiamai įsikurti. Mūsų nuotaika dar labiau krito, kai kitą dieną šeimnininkas parodė, mums gyvenimui skirtą atskirąjį namą... Iš lentų sukalta lūšnelė man priminė dar prieš pirmąjį karą blogesniuose dvaruose matytas kumelių landynes...

Suprantamas nusivylimas, kai atvykus į Ameriką pamatai, kad tau reikia lysti į būstinę, daugeliu atžvilgių net blogesnę už stovyklinius barakus...

Be to, mums nurodytas butas (jeigu ji galima taip vadinti) buvo visiškai tuščias. Šeimnininkas puikiai žinojo, kad jokių baldų iš niekur mes negalėjome atsivežti nei gauti, bet visai nesirengė skolinti nei stalo, nei suolo, nekaltant jau apie lovas. Dėl to mes ir negalėjome keltis į tą "atskirąjį namą" ir tuo tar-

pu pasilikom iš pradžios mums paskirtam kambary.

Susidūrėm ir su pragyvenimo keblumais. Savaitę pasimaitinę šeimnininkų duodamu maistu, pasijutom esą gana alkani, o vaikai tai jau visiškai badmiriavo. Ryžomės patys gamintis maistą. Tada šeimnininkas pradėjo man mokėti už darbo dieną po 2 dolerius... Už tuos du dolerius reikia pramaitinti per dieną 6 asmenų šeimą. Visą, išskyrus pieną, reikia pirkti krautuvej.

Toks menkas atlyginimas, pasirodo, čia paprastai mokamas farmos bernui, kuris šalia to dar gauna derliaus dalį. Derliaus dalis tai ir yra jo pagrindinis atlyginimas, o tie 2 doleriai per dieną yra tik priedas.

Be to, mes atvykome jau po derliaus dalybų, mes nedalyvavome to derliaus auginimo darbuose, tai negalėjome ir derliaus dalies gauti.

Susidarė tokia padėtis, kad turiau dirbti tik už priedą, be pagrindinio atlyginimo... Pastebėjau šeimnininkui, kad negaudamas derliaus, turėčiau pinigais gauti atitinkamai didesnį atlyginimą. Šeimnininkas atsakė, kad jis mane priėmęs tik derliaus dalininku ir atlyginimo būdo nesąs pasirengęs keisti. Jei aš derliaus negaunu, tai, esą, ne jo kaltė, nes aš pavėlavęs atvykty. Jis sutartį parašęs 1948 metų rudenį ir laukęs manęs jau sausio mėnesį.

Be to, ne mano kaltė, kad pavėlavau. Toji pereitų metų rudenį pasirašytoji sutartis Linc NCWC biure (Austrijoje) atsirado tik šių metų balandžio vidury...

Tai, pasilikant čia dirbti, reikty badmiriauti visai šeimai su dviem doleriais per dieną iki kito derliaus, arba lysti skolon to kito derliaus viltimis pasiremiant. Bet tai labai rizikinga, nes nežinia, koks tas derlius bus ir ką iš jo gausi...

Pagaliau, vienaip ar kitaip kombinuosi — dar yra kita bėda: to, neva, buto visai nėra kuo kurenti ir net įtaisymo tam nėra, o vis dėlto žiemą ir čia nešilta... Tad, noroms — nenoroms, reikėjo įjėskoti būdo, kaip iš tos padėties... pabėgti.

Šiuo atveju mums daug padėjo artimo Clarksville miestelio katalikų klebonas, kuris, supratęs mūsų vargingą padėtį, visokiais būdais stengėsi pakeisti mūsų būklę. Pagaliau jam pavyko pačiame Clarksville mieste įrengti mums butą atskirame namuke ir man darbą plieno liejykloje.

Be to, to paties klebono rūpesčiu gavom visokių rakandų. Pagaliau mes tapom atvežti į puikiai paruoštą butą ir pradėjome naują, geresnį gyvenimą Clarksville miestelyje. Čia mes jaučiame nuolatinį vietos katalikų visuomenės rūpestį mumis.

Aš tuo tarpu uždirbu liejykloje 30 dolerių per savaitę ir to man pakanka su šeima pragyventi. Tad savo padėtimi esu visai patenkintas.

Tai štai kokių būdu ir dėl ko turėjau apleisti fermerį. Tai teko padaryti ne iš išdykumo, o labai įtikinančioms aplinkybėms verčiant. Vaziuodamas į Ameriką tikrai buvau pasiryžęs ištesėti farmoje bent metus, tai yra elgtis pagal NCWC pageidavimą ir Europoje pasilikusių tremtinių interesus.

Be čia įsitikinau, kad kartais ir geriausių norų turint, neįmanoma laikyti duoto pažatą "atskirąjį namą" ir tuo tar-

TREMTINIŲ ADRESAI SAI VOKIETIJOJE

Vokietijoje yra vedama ten gyvenančių bei gyvenusių lietuvių tremtinių adresų kortoteka. Ji vadinama CENTRALINĖ KARTOTEKA. Angliškai ją vadina LITHUANIAN INDEX CARD.

Pranešama, kad ta įstaiga dabar persikėlė į Muencheną ir jos dabartinis adresas yra: Muenchen, Rauchstr. 20, Germany, US Zone.

Kas nori rasti ten gyvenančius savo pažįstamus, gali kreiptis tiesiai tuo adresu.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Gruodžio mėn. 2 d., laivu "General Muir" į Bostoną atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Ambrozevičius Andrius, Ona — Virginia.

Augaitienė Agota — Philadelphia, Pa.

Bacevičius Agnė, Antanas — Stoughton, Mass.

Balvočius Liudas, Zefirina, Ilo — So. Boston, Mass.

Bartkus Aurelija, Eugenija — Chicago, Ill.

Bendikas Vladas — Cambridge, Mass.

Blazaitis Vincas — Manhasset, L. I. N. Y.

Baublys Jonas — Jackson, Mich.

Brazauskas Pijus — Cleveland, Ohio.

Blusis Greta, — Grenora, N. D.

Cesnakavičius Vladas — Chazy, N. Y.

Dobiliauskas Kazys, Bronė, Vladas, Jonas — Gary, Ind.

Gintautas Antanas, Antanina, Antanas — Waterbury, Conn.

Gudavičius Juozas, Elena — Bloomfield Hills, Mich.

Hernaitė Gertruda — Washington, D. C.

Jonušis Leonas, Regina — Brooklyn, N. Y.

Juozevičius Juozas — Chicago.

Jutas Juozas — Chicago, Ill.

Kalvaitienė Ona — So. Boston, Mass.

Katelis Bronė, Janina — Chazy, N. Y.

Kazlauskas Antanas, Marcelė — Cleveland, Ohio.

Kavarskytė Kazė — Romulus,

Mich. Kerpienė Barbora — Chicago. Klemiejerytė Halina — New York, N. Y.

Krisciunevičius Viktoras — Detroit, Mich.

Kulys Bronislovas, Sofija, Katerina — Jamaica, L. I. N. Y.

Kunskaitė Natalija — Tamaqua, Pa.

Kurpis Petras, Ona, Petras — Brockton, Mass.

Kirstukas Juozas — Baltimore, Md.

Kupcikevičius Adomas, Felicija, Vytautas — Chicago, Ill.

Laikūnas Aleksandras, Kazimieras, Jūratė — Dayton, Ohio.

Laugalis Vytautas, Jadvyga, Robertas — Flushing, N. Y.

Laukaitis Andrius, Elena — Brooklyn, N. Y.

Leskys Mečislovas, Stefanija, Gediminas, Algirdas — Omaha, Nebr.

Liutkevičius Otonas, Teresė, Aldona, Algirdas — So. Boston, Mass.

Lukoševičiūtė Konstancija — Elizabeth, N. J.

Melsbakas Stasys, Marija, Česlovas, Rymantas, Eduardas — Austinburg, Ohio.

Meškauskas J. — Athol, Mass.

Michelevičius Bronius, Aldona, Astra — —

Micuta Domas, Teresė, Birutė, Jūratė — Brooklyn, N. Y.

Nedzinskas Martynas — Brooklyn, N. Y.

Olšauskas Pranas — Frankfort,

(Perkelta į 6-tą pusl.)

Aš Tavo Bičiulė Knyga!

Pranešame gerbi. Tautiečiams, kad nuo š.m. spalio 15 d. leidyklos PATRIA Generalinė atstovybė JAV pradėjo lietuviškos knygos, leidyklos leidinių, platinimo darbą šūkiu — "Aš tavo bičiulė knyga"

Grozinė literatūra.

1. Jurgis Jankus.....	Naktis ant morų	\$ 2.00
2. Stepas Zobarskas	Savame krašte	2.00
3. Vincas Ramonas	Kryžiai	2.00
4. L. R. Tremtyje Metraštis	Tremties metai	3.00
5. Stasys Santvaras	Laivai palaužtom būrėm	1.25
6. Antanas Škėma	Nuodėguliai ir kibirkštys	1.85
7. Petrė Orentaitė	Marti iš miesto	1.00
8. Balys Gražulis	Brydė rugiuose	2.00

Įvairūs leidiniai

1. Dr. J. Balys	Tautosakos skaitymai	\$ 2.00
2. Viktoras Gailius	Vokiškai - lietuviškas žodynas	3.00
3. Pranas Naujokaitis	Lietuvių literatūros istorija	2.00
4. Dr. A. Šapoka	Lietuvos istorija	3.00
5. Lietuvių kalba, jos raida ir susidarymas		0.50
6. Mūsų protėvių pažiūros į mirtį ir sielą		0.30
7. Vik. Kamantauskas	Prancūzų kalbos vadovėlis	0.75
8. Vik. Kamantauskas	Ispanų kalbos vadovėlis	0.50
9. Lietuvos žemėlapis		0.50

Jaunimo literatūra.

1. Vytautas Tamulaitis	Sugrįžimas	\$ 1.00
2. Stasys Laučius	Po pilkaisiais debesėliais	0.75
3. Jonas ir Adolfas Mekai	Knyga apie karalius ir žmones	0.50
4. Stepas Zobarskas	Brolių ieškotoja	1.00
5. Vytė Nemunėlis	Tėvų nameliai	0.75
6. Vytė Nemunėlis	Mažoji abecėlė	1.00
7. Stepas Zobarskas	Aušrelė (I dalis)	1.25
8. Stepas Zobarskas	Per šaltį ir vėją	0.30
9. Stepas Zobarskas	Ganyklų vaikai	1.00
10. Stepas Zobarskas	Riestaūsūs sūnus	0.75

Knygos svetimomis kalbomis.

1. Stepas Zobarskas	Das Lied der Sensen	\$ 1.25
2. Prof. Dr. V. Jungfer	Litauischer Liederschrein	0.75
3. Prof. Dr. V. Jungfer	Litauen, Antlitz eines Volkes	2.00
4. Juozas Pašilaitis	Hearken Then Judge	0.25
5. Maurice Scherer	Petras Kiaulėnas	2.00

Reikalaukite ir pinigų arba pašto Money orderį siųskite Leidyklai PATRIA, Stamford, Conn., 45 St. Johns Pl.

Generaliniai įgaliotiniai J.A.V.

Vyt. Mazoliauskas Jonas Rutkauskas

Paskaitykite straipsnelį

"Kalėdų Seneliui padedant",

IŠKIRPKITE

ši lapelį,

užpildykite jį ir siųskite šiuo adresu:

DIRVA

6820 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

10,000 mylių kelionė

Rašo

J. V. VALICKAS

(Pabaiga)

Ten, kur dviratis vertesnis už automobilį

Išvažiavus iš Oaxacos, po kokių 30 kilometrų prasidėjo neįprastas kelias. Laimė, kad automobilis čia jau buvo reta, nes jei būtų daugiau, tai visi nebūtų galimieji važiuoti, nes kiekvienas automobilis paskui save sukeltų didžiulį debesį dulkių.

Bet šalikėse ir čia jau sukrautos didokos krūvos akmenų, kai kur sutikau ir medinių vėžimų, užkintytų jaučiais, kuriuose vežė akmenis. Matomai ir čia rengiasi nutiesti geresnį kelią.

Nuo ryto iki vėlaus vakaro tenuvažiavau vos 225 kilometrų (apie 140 mylių). Privaziavau Juchitan miestelį ir čia sužinojau, kad toliau kelias bus dar blogesnis... Ką daryti? Automobilis toliau važiuoti vienas vargas ir maža prasmės. Tad nusprendžiau laikinai pakeisti susisiekimo priemonę: vietoj automobiliaus paimti dviratį!

Svečiuose pas indėnus.

Išsileidau kelionės apkrautu dviračiu. Važiavau 19 valandų beveik nesustodamas, kol privaziavau Arriagas kaimą, Chiapas provincijoj. Bet nakvynės ir čia nebuvo kur gauti. Išrengiau po vienu medžiu ant šiaudų ir taip pernaktvojau. Bet iš ryto pas tą ūkininką, kuris man leido taisyti "patalais" pasinaudoti, jau buvo susirinkęs visas kaimas... amerikono pasiūlė: "Visi jie buvo indėnai ir dauguma beveik visai nemokėjo ispaniškai, o ką jau bekalbėti angliškai... Tai gi susikalbėti su jais gana nelengva..."

Pasiūliau šeiminkui atlyginimą už nakvynę. Padaviau 50 pezu pinigą. Pasirodė, nei vienas tokio pinigą dar nebuvo matę! Tai irgi buvo jiems nemaža "dyvų". Svarbiausia — nebuvo kaip

iškeisti tokį "didelį pinigą"... Tad buvo nutarta pasiūsti "kurjerį" į Las Cruces miestelį, už 20 kilometrų, 50 pezu iškeisti... O aš tuo tarpu nusprendžiau čia pabūti dieną — kitą ir pasiūsti, kaip jie čia gyvena. Nes ir dviračiu toliau keliauti man jau buvo visiškai perėjęs noras... Tik buvo labai gaila, kad neturėjau su savim čionai Marco. Jis čia man būtų buvęs labai naudingas vertėjas.

Vis dėlto susitariau su vienu paaugliu, kad jis bus man vadovu nueiti giliau į džungles. Nors, tiesą sakant, jau ir šis kaimas buvo beveik džunglėse.

Mano vadas parūpino sau ir man be galo didelius peilius, pasiėmėm kiek maisto ir iškeliavom gilyn į mišką.

Po kokių trijų valandų kelionės susėdom pasilsėti ir užkūsti. Staiga mus apstojo nežinia iš kur atsiradę penki augaloti indėnai. Visi buvo su ilgais peiliais už diržų, o rankose turėjo ir ilgus jėtis. Jie ėmė kalbėtis su mano vadovu indėniškai, o paskui vienas iš jų ženklų man parodė, kad eitumėm drauge.

Mane apėmė ir nerimas: eiti tai eiti, bet kur gi mes čia dabar eisim ir ar grįšim...

Bet kadangi tie indėnai atrodė gana draugiški, tai ir mano baimė nebuvo labai didelė. Pasirodė, kad jie mus vedasi pas save į svečius. Po poros valandų priėjome jų sėtras, iš kurių pasirodė ir jų šeimos. Moterų veidose buvo matomas didelis nustebimas, kai jos pamatė mane, savo vyrų tarpe. Bet greit buvo išsiaiškinta ir jos nusiramino.

Netrukus man parodė vietą sėstis ir atnešė ožkos ar avies virtą šlaunį, o drauge ir kažkokio gėrimo, kuris gerokai priminė lietuvišką "krūminę". Bet po pusvalandžio pajutau, kad ta "krūminė" gerokai šildo...

Čie buvo tik 7 palapinės. Dariausi, kas jose yra. Dviejose buvo gana dideli priekalai, kampuose buvo krūvelės medžio anglių ir šiek tiek krosnelės, primityviškos dumtuvės, keli nedideli stalikiai ir šiek tiek įrankių. Prie stalikų sėdėjo pora paauglių ir vienas apysenis indėnas. Jie kalinėjo plaktukais žiedus, apyrankes... Pažiūrėjęs, įsitikinau, kad tokių žiedų ir apyrankių esu matęs pardavinėjamų miestuose. Vadinas, jų "industrija" vyksta čia, džunglėse...

Kitose palapinėse indėnės sėdėjo staklėse ir audė gražius rankšluosčius, kurių irgi jau buvau matęs miestų rinkose. Kai kuriose palapinėse buvo ir stalai ir kedės. Lauke kai kur džiūvo žvėries ar ožkos kailiai. Buvo šalia palapinių ir kelios šunų būklės, sulipdytos iš molio ir žagarų, o taip pat ir kelios vėstidės. Visa sodyba buvo aptverta žagarų ir kaktusų tvora, o po kieme bindžinio ožkos ir vištos.

Pastebėjau, kad be keleto kaimo išmėndintų takelių, į šią sodybą nebuvo jokio kelio. O tai reiškia, kad tie indėnai visas saprekes į miestą ir pirkinius iš miesto tempia pėsti, ant savų kuprų...

Po kiek laiko šeiminkai pradėjo rengtis į mišką. Kviečia ir mane. Po kokio pusvalandžio priėjome kitą panašią stovyklėlę, bet čia vaizdas jau buvo kiek kitoks. Čia buvo jau gana nemažai gražių sutvarkytų daržai, augo puikios daržovės, pamidorai, meksikiniai pipirai, salotės, salieros, svogūnai ir dar šis tas, gana apščiail prisodinta figos medžių ir pamačiau du asilėlius, o tai reiškia, kad čia jau turima modernesnė transporto priemonė...

Ir čia, kaip ir anoj stovykloje visi nustebę sužinojo ir mane, bet irgi stebėjosi neilgai.

Tuoju atnešė visokių daržovių, figų ir, lyg tyčia, prikeipė tartilių, kurių ligi tol niekaip nebuvau drįsęs prisiversti valgyti...

Nieko nepadarysi, vaišingumo negalima paniekinti... Besivaikinant parėjo vienas indėnas persimėtęs per petį kelias gvaidų odas. Ypač viena oda buvo labai didelė, ir gera, apie 5 metrų ilgio. Visų džiaugsmas buvo nepaprastas. Žinoma, ir aš turėjau drauge su jais džiaugtis tuo laimikiu.

Pasivėčiavęs čia, padėkojau už vaišes ir pasiūliau atlyginimą. Nenorėjo imti, ir tik po ilgo siūlymo priėmė 5 penus. Atsisveikinom ir iškeliavom į pirmąją stovyklą. Grįžti į kaimą buvo gana toli ir pasiprašiau čia nakvynės. Indėnai tuoju paklojo ant žemės sausos žolės, visą guolį apjuosė kelis kartus stora virve, žodžiu sakant, paruošė guolį taip, kaip jie patys sau daro.

Deja, naktį beveik negalėjau sumerkti akių, nes padūkūsiai užpuolė blusos, ir vietoj poilsio tik prasikankinau...

O vos pradėjus aušti ir gaidžiai pragydo, prie jų prisidėjo papūgos ir visoki kitoki paukščių giesmininkai bei rėksniai. Ir stovyklos gyventojai su saule pakilo. Nusipirkau čia dar porą rankšluosčių ir gražių paklodė, ir jau beliko sakyti paskutinį "adios". Bet, nelaimė, man įsiskaudojo dantis. Parodžiau šeiminkams.

Čia vienas tuoju nubėgo į mišką ir po kelių minučių grįžo su kažkokiomis žievėmis. Uždėjau ant danties ir po kelių minučių nustojo skaudėti. Atsilyginau už pagydymą ir iškeliavau į Arriaga kaimą.

Čia ilgai negaišęs, sėdau ant dviračio ir traukiau į Juchitan, kur taip pat nebetrūkau ir jau automobilis vargais ne galais parsibaladojo atgal į Meksikos sostinę. Nuo kelionės šiais keliais į Guatemalą atsisakiau.

Tai gal jau užteks?

Nuo pačios kelionės į Guatemalą tai neatsisakiau, bet ke-

Kalėdų Seneliui padedant!

Prieš Kalėdas daugumas turi rūpėsio, kuo ir kaip apdovanoti savo draugus, pažįstamus, šeimą ir kitus. Jis parodo žmonių geruosius jausmus.

Bet ką dovanoti? Kaip geriau pataikyti?

Kalėdų Senelis turi vieną gerą patarimą:

padovanokite DIRVĄ!

— Kam vertėtų DIRVĄ dovanoti?

— Kiekvienam geram jūsų draugui, pažįstamam, giminei ar kaimynui, kuris jos dar neškaito.

Jūs DIRVĄ skaitote. Jeigu turite iš to malonumo, tai padarykite tą malonumą ir kitiems, kurie jo iki šiol neatradę.

Dabartiniu metu yra nemažai naujakurių, kurie mėgsta skaityti laikraščius ir nori juos gauti, bet dar nespėjo įsigyti reikalingiausių kasdieninių dalykų, nespėjo apsimokėti įsikurimo pradžioje susidariusių skolų, todėl kaikiurie yra priversti susilaikyti. Kodėl negalėtumėte padaryti vienas kitam iš jų to malonumo? Kodėl negalėtumėte Jūs užrašyti jiems DIRVĄ. Jie už tai tikrai bus dėkingi.

Yra daugelis naujakurių, kurie ir į redakciją rašo, kad jie labai norėtų gauti DIRVĄ, bet, sako, "nėdrįstame prašyti, kad siųstumėt skolon, tai dar turime susilaikyti". Mums suprantamas jų nedrąsumas, nors ir nelabai pamatuotas. Bet, jei-

liau jau lėktuvu. Kelios dienos su visa kelione ten ir atgal — tai taip mažai, palyginus su kelione po Meksiką, kad, atrodo, nei pasakoti nėra ko...

O be to — juk štai jau beveik pusmetis, kaip "vaišinu" gerbius skaitytojus ta kelione. Kažin, ar ne gana?

Važiudamas į Meksiką, maniau ten pasilsėsiu. Taip buvo ir galima, bet Meksikos kraštas ir žmonės suviliojo mane ieškoti nuotykių. Visokių dalykų būvau girdėjęs apie meksikiečius, bet man nieko blogo ten neatsitiko. Priešingai, nuoširdus meksikiečių vaišingumas man labai dažnai priminė lietuvišką svetingumą.

Kadangi per trumpą mano buvimo laiką Meksikoje nespėjau su viskuo susipažinti, tai galvoju dar bent kartą nuvažiuoti. Ypač, kad mano buvimas Meksikoje man kaštavo tikrai ne daugiau, kiek reikėtų išleisti per dvi savaites, vasarą rojant Floridoj apie Miami Beach.

Sezonas Meksikoje skaitomas tada, kai Amerikoje žiema. Visos kainos tada kiek pakyla, bet ten visada yra vietų pagal turistų kišenę. Sezono mėnesiai yra lapkritis, gruodis, sausis ir vasaris.

Važiuoti į Meksiką automobiliu geriausia dviem ar keturiem, ir važiuoti ne trumpam laikui, o kokiems trims mėnesiams. Tada ir daug malonumo ir kelionės išlaidos apsimoka, nes kompensuojamos pragyvenimo pigumu.

Apie gruodžio 10-15 d. ketinu dar kartą patraukti į Meksiką, šį kartą nauju automobiliu. Ir, jeigu susiras norinčių sudaryti kompaniją, tai galėsim padaryti įdomią lietuvišką ekskursiją. Tegu liudininkai tikrina, ar teisybė rašiau apie pirmąjį savo lankymąsi Meksikoje.

Tad dabar visiems, turėjusiems kantrybės sekti "10,000 mylių" tariau ačiū už malonų dėmesį, linkiu visems linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų, ir tariau iki pasimatymo 1950-ais!

J. Valickas.

gu kas atsirastų ir suteiktų jiems DIRVĄ, kaip dovana, galima suprasti, koks jiems būtų padarytas džiaugsmas!

— Kaip tą padaryti?

— Labai paprastai. Šiame puslapyje rasite besišypsanti Kalėdų Senelį. Iškirpkite reikiama apvestą lapelį, įrašykite jį pavardę ir adresą to asmens, kuriam norite padaryti tą dovana, žemiau įrašykite savo adresą, paskui įdėkite tą lapelį į voką drauge su trimis doleriais, užrašykite ant jo DIRVOS adresą ir tą laišką išsiųskite paštu.

Visa kita sutvarkys redakcija. Tas, kuriam suteiksime tą dovana, tuoju pradės gauti DIRVĄ ir gaus ją išties mums. Be to, jam bus nusiųstas ir šis lapelis, kurį atsiųsite iš kurio apdovanotasis sužinos, nuo ko jis gavo tą dovana.

— O ką daryti, jei aš neišrenku, kam padovanoti?

— Tokiame atsitikime Jums gali patarnauti DIRVOS administracija. Galite palikti tuščią viršutinę adresą vietą, tik apačioje parašykite savo adresą. DIRVOS administraciją turi visą eilę ne tik naujakurių, bet ir senai Amerikoje gyvenančių lietuvių — ligonių, neuždirbančių, kurie yra seni DIRVOS

skaitytojai ir nenori su ja skirtis, bet nepajėgia užsimokėti. DIRVĄ jiems siunčiama nemokamai. Tas, žinoma, apunkina DIRVĄ. Jūsų dovana DIRVOS administraciją perduos tokiems skaitytojams ir jiems bus daug maloniau gauti DIRVĄ, kai jie žinos, kad atsirado geradaris, kuris atlygino už jų mėgiamą laikraštį. Tokiu atsitikimu dovanotojui bus tuoju pranešta, kam yra paskirta jo dovana.

Jei kiekvienas skaitytojas tą padarys, tai ne tik DIRVOS bus plačiau skaitoma ir galės sustiprėti, pagerėti, bet ir skaitytojai pasijus lyg artimesni tarp savęs, labiau jausis vienos šeimos nariais.

Pabandykite šitą malonumą! Pagalvokite, kaip bus malonu Jūsų draugui gauti iš DIRVOS Jūsų pasirašytą sveikinimą su linkėjimais ir pranešimu, kad jis gaus gaus Tamstos dovana. Dar didesnis malonumas bus, jei tą dovana paskirsite nepažįstamam tautiečiui. Ir Jums bus malonu gauti iš apdovanoto asmens padėką, dar maloniau ir įdomiau bus, kai ta dovana suves Jus į pažintį su naujais, ligi šiol dar nepažintais tautiečiais.

Iškirpkite, nuoširdžiai patariame — pabandykite! Pasinaudokite tuo Kalėdų Senelio patarimu!

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

(Atkelta iš 5-to pusl.)

III.
Perkūnienė Albina, Aldona — Philadelphia, Pa.
Petrėnas Algimantas — New York, N. Y.
Ramanauskas Vaclovas, Stefanija, Aušra — Chicago, Ill.
Ramanauskas Povilas, Ona, Angelika — Philadelphia, Pa.
Raškevičius Juozas, Petras, Marija, Vytautas — New Britain, Conn.
Reikenis Richardas, Zivilė — Philadelphia, Pa.
Rukas Petras — Hartford, Conn.
Rutkauskas Vytautas, Ruta — Lawrence, Mass.
Sabrinkienė Ursulė, Juozas — Chicago, Ill.
Sakadolskis Juozas, Izabelė, Richardas, Romualdas — Chicago, Ill.
Selivončikas Vladas, Magdalena — So. Boston, Mass.
Smolinskas Albinas — Chicago, Ill.
Tolksnys Jonas, Ona — Great Neck, N. Y.
Trumpienė Anelė — Brooklyn, Važgauskas Lidija — Chicago, Vaicius Kazimieras, Anelė, Elena — Santa Monica, Calif.
Vaiciūnas Kazimieras, Jadvyga, Jurgis, Eglė — Brooklyn, NY
Volikas Jonas — Cleveland, Oh.
Zelba Simanas, Elena, Juratė — Stasė — Chicago, Ill.
Šilėnas Antanas — E. Chicago, Ind.
Kvocas Leonas — Brockton, Mass.

Katrie "geresni" -- naciai ar komunistai?

Atsakymo į šį klausimą dažnai klausiate pas tuos, kurie matė vienus ir kitus. Ir susilaukiate įvairių atsakymų... Tad nežinote, kur gi tikroji teisybė...

GERIAUSIA — NUSPREŠKITE PATYS!

Apie komunistus — bolševikus jau daug esate girdėję ir skaitę. Apie nacius mažiau. Tad paskaitykite

Balio Gaidžiūno

parašytą knygą —

PAKELIUI Į MIRTĮ

kurioje aprašomi jo paties pergyvenimai vokiečių kalėjimuose. Paskaitykite, tikrai patys galėsite matyti, katrie "geresni"...

Tos knygos autorius

yra vienas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kūrėjų. Tas komitetas buvo įkurtas Lietuvoje, 1943 metais, vokiečių okupacijos laikais. Dėl kovojimo už Lietuvos išlaisvinimą iš svetimų vergijos, šios knygos autorius, kaip ir eilė kitų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių, nacių buvo suimtas, išvežtas į Vokietiją ir jau TIKRAI BUVO PAKELIUI Į MIRTĮ, nuo kurios jį išgelbėjo tik Amerikos kariuomenė. Po to šios knygos autorius vėl stojo į darbą Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete ir tam paaukojo daugiau kaip ketverius metus.

Dabar netrukus šios knygos autorių matysime savo tarpe!

Jis atveža mums didžiulę filmą iš tremtinių gyvenimo, kurią pats pagamino ir, tikimės, netrukus galės mums parodyti. Ta proga susipažinkime su juo arčiau, perskaitydami jo pergyvenimų aprašymą nacių kalėjimuose. Ta knyga yra ne tik asmeninių pergyvenimų aprašymas, bet svarbus ir įdomus DOKUMENTAS apie vieną iš sunkiausių mūsų tautos gyvenimo laikotarpių.

Norintieji įsigyti šią knygą, rašykite laišką šiuo adresu:

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Laiške aiškiai įrašykite savo adresą ir pridėkite tik vieną dolerį — knygą tuoju bus Jums pasiųsta paštu.

Gerb.

Per šį Kalėdų Senelį siunčiu Tamstai savo nuoširdžiausius sveikinimus Kalėdų Švenčių proga ir geriausius linkėjimus 1950-tiems metams. Drauge esu užrašęs jį, kad jis parūpintų Tamstai per visus ateinančius metus DIRVĄ ir jos priedą sieninį kalendorių.

Su gilia pagarba

Mano adresas: _____

"Trys Karaliai" — Gasparas, Melchioras ir Baltazaras, kurių roles vaidins F. Kuncaitis, J. Garnis ir P. Makarskas, gruodžio 11 dieną, sekmadienį, Lietuvių Salėje, Miko Petrausko operetėje "SVENTOJI NAKTIS". Operetėje dalyvauja 36 asmenys, vaidina šias roles: Eroda — žydų karalių, Cigalą — Erodo adjutantą, angelą, tris karalius, vėliną, seną piemenį, Lukošį — jauniausią piemenį, giltinę, kareivius, piemenis, angelų chorą, Juozapą ir Mariją su Kūdikiu...

Šią operetę rengia lietuvių Naujosios Parapijos bažnytinis choras. Vadovauja vargonininkė Regina Brazaitienė. Pelnas skiriamas naujos lietuvių bažnyčios varpams įgyti.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO's BASEMENT Naujos ir kitokios

Austos
dirbtinio šilko
ir
medvilnės
užuolaidos

Traverse Drapes

7.99

SPALVOS:

- Beige
- Grey
- Wine
- Chartreuse
- Hunter Green
- Gold
- Rose Dust

90" ilgio siauriems langams

Tikrai gražus ir praktiškas priedas kiekvienam kambariui. Jos turi tokias męgiamas detales, kaip vad. aklias atsiskleidžiamas aplink, 1 1/2 colio lėmai iš šonų ir dar platesni apatij.

Langams iki 70 colių 12.99
Langams iki 90 colių 17.99

Ištiesiami skersiniai virbai

28 iki 48 colių ilgio 1.65
50 iki 90 colių ilgio 2.85

Basement Drapery Department

Clevelande APYLINKESE

Dr. V. KUDIRKOS
MINĖJIMAS

Pereitą sekmadienį, gruodžio 4 d., į Dr. V. Kudirkos minėjimą susirinko publikos beveik daugiau, kaip į neseinai įvykusių BALFO vakarą. Nors minėjimas buvo surengtas labai skubotai ir to skubotumo žymės ypač buvo juntamos meninėje programos dalyje, tačiau bendras minėjimo įspūdis geras.

Pirmoje programos dalyje buvo dvi paskaitos apie Kudirką. St. Barzdukas apibūdino Kudirką, kaip literatą, J. Daugėlą — kaip visuomenininką. Pagirtina, kad paskaitos buvo šį kartą neilgos, o tačiau jose pasakyta apie Kudirką tikriausiai ne mažiau, kaip būtų valandinės kalbose. Šio pavyzdžio reikėtų laikyti visų parengimų kalbėtojams.

St. Barzduko paskaita dedama DIRVOS 3-me puslapyje. J. Daugėlos kalba, deja, nebuvo parašyta ir neturime galimybės tiksliai jos atpasakoti. Kalba buvo gyva, vazdinga, gerai girdima. O Lietuvių salėje kiekvienam kalbėtojiui, deklamuotojiui bei vaidintojiui ypatingai reikia kaupti dėmesio ir tai, kad kiekvienas nuleistu balsu ar per greitai pasakytas žodis daugelio klausytojų ausies nebėgal pasiekti.

J. Daugėlos kalbos kai kurios vietos sukėlė diskusijų pertrau-

kos metu ir net vėliau. Apie tai dedama klausytojų būrelio nuomonė 4-me puslapyje.

Po paskaitų kalbėjo Kultūros Fondo skyriaus pirmininkas dr. Tamošaitis, kuris dėkojo skyriaus vardu atsilankiusiems, programos dalyviams ir kitiems prisidėjusiems prie minėjimo surengimo. Iš savo pusės priminė keletą minčių apie Kudirką, jo darbus ir paminėjimo reikšmę.

Antroje minėjimo dalyje buvo deklamuota pora Kudirkos eilėraščių ir vaidinamos dvi ištraukos iš Kudirkos raštų. Ištrauka iš "Viršinių" ir ištrauka iš Kudirkos atlikto vertimo "Žemės dulkės".

Vaidinimai buvo atlikti puštinai. Jei pats vaidinimas buvo tik skubotai parengto mėgėjiško laipsnio, tai kiekvieno atveju bent turinys buvo visiems žiūrovams suprantamas. Abu vaidinimai žiūrovų buvo priimti su pasitenkinimu.

Ir šį kartą vaidinimams bei deklamacijoms buvo parengtos atitinkamos dekoracijos, kurios sukėlė nuosirdaus pasigėrėjimo. Dekoracijos šį kartą buvo parengtos dail. K. Žilinsko. Lietuvių salės scena su kiekvienu vakaru turtėja vertingomis dekoracijomis. Galime pasidžiaugti turėdami tokius gabius dekoratorius, kaip K. Žilinskas ir V. Raulinaitis.

Atskiroms meninės programos dalims sujungiamuosius paaiškinimus gražiai atliko Žilinskiene. Apgailestautina, kad tie paaiškinimai irgi ne vienoj vietoj nukentėjo dėl salės akustikos trūkumų bei kitų nepatogumų su uždaiga.

Giliausį įspūdį paliko programos užbaiga — "Lietuva Tėvynė Mūsų". Scenoje buvo V. Kudirkos antkapio vaizdas. Žan-daras atvarė darbininką, liepdamas išnaikinti iš paminklo užrašą "Lietuva Tėvynė Mūsų". Po žodžių "Jie išnaikino tuos didžius žodžius iš akmenų, bet jie liko mūsų širdyse", choras pradėjo giedoti "Lietuva Tėvynė Mūsų". Visi giedojo ir pirmą kartą nei viena ranka nepakilo ploti. Tai reiškia, kad visi drauge pergyveno vieną jausmą ir niekas nepriėmė Tautos Himno, kaip koncertinės dainos.

Minėjimo dalyviai pradėjo skirstytis susikaupę, pilni įspūdžių. Iėjimas buvo nemokamas, tačiau apsilankiusieji sudėjo nemažą aukų minėjimo išlaidoms padengti ir Kultūros Fondo darbams paremti.

CENTRAL ARMORY

Antradienį, gruodžio 13 dieną, Jack Gansono rengiamose imty-nėse bus 4 merginų porinės imty-nės. Dalyvauja Juanita Coffman ir Mae Weston prieš Theresa Theis ir Ellen Olsen.

Al Williams, Chicagos televizijos žvaigždė, imsis su Cyclone Anaya, pussunkio svorio čempionu.

Frank Delaber susitiks su Fred Bozie.

Visose imty-nėse laimi du kartu nugalėję iš trijų kartų. Laiko riba 1 valanda.

Pirmosios rungtynės tarp arabų princo Sheik Lawrence ir Dutch Houlett.

Bilietai pas Richmond Brothers, 736 Euclid Ave., MAIN 0967 ir Central Armory, PROspect 4121.

Kainos: Rezervuotos po \$2.40 ir \$1.80. Iėjimas — \$1.20.

Durys atviros nuo 7:00 val. vakaro. Pirmos rungtynės prasideda apie 8:30.

'KAUNAS'

Batų taisymo
dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)

Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

NAMŲ SAVININKŲ DĖMESIUI

Visi namų savininkai domisi sunkiai įgytu ir į namus sudėtu savo turtu, nes iškyla daug visokių nuotykių bei pavojų tam turtui. Savo interesams apsaugoti namų savininkai yra sudarę savo organizaciją. Tokia lietuvių namų savininkų organizacija Clevelande veikia jau 10 metų. Ji turi savo advokatą, kuris duoda teisinius patarimus, kaip apsaugoti nuo visokių nemalonių sąryšių su narių valdymu. Advokatas lankosi kiekvienam draugijos susirinkime ir aiškina nariams visokius teisinius klausimus, kurie iškyla namų savininkams. Tie patarimai duodami nemokamai, todėl verta namų savininkams dalyvauti šioje organizacijoje, kuri suteikia tiek daug globos savo nariams.

Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio antrą trečiadienį, 8:00 val. vak., Lietuvių Svetainėje, 6835 Superior Ave.

Valdyba

Clevelando Policijos Departamentas, norėdamas pagerinti radio programą apie žmonių saugumą, paskyrė du policijos valdininkus — Gene Pfaff ir Walt Delaney plokštelių tvarkytojais radio programoje. Jie tvarko programą, vadinamą "The Police Blotter", kuri perduodama per WJW radio stotį šeštadieniais nuo 11:30 iki 11:45.

NO BETTER
TERMS
ANYWHERE

LOANS TO
REPAIR, MAINTAIN,
MODERNIZE YOUR HOME
OR BUSINESS PROPERTY

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raka-dantai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, krepkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

JONAS G.
POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriuvotojas

Apkainavimas ar patari-mas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: POTomac 6899

Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

LIETUVIŲ SALĖ

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems parengimams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

PALYGINĖ TAŠKAS TAŠKAN matysit KODEL
MONCRIEF ŠILDYMA pasirenka
Clevelando namų statytojai GAS—OIL—COAL
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Cleveland, Ohio

Taupymas yra kelias į laimę

Taupyk šiandien — turėsi rytoj ar vėliau, reikalui atėjus.

Taupyk Lietuvių Banke, čia suma auga drauge su nuosimčiais.

Taupymas Lietuvių Banke yra apsaugotas USA valdžios užtikrinimu per Federal Insurance Corp.

Taupyk šiandien, o neturėsi rūpesčio ateity.

THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Pilnai padengta apdrauda UTAH 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

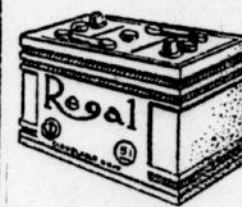
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkviečiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Darom naujas
AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland

Telefonai:
EN 3844
MA 3359

Namų adresas: 7204 Donald Ave.

JAKUBS & SON
FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDicott 1763

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

Clevelande IR APYLINKĖSE

LIETUVIAI VĖL KVIEČIAM!

Didžiulis vietos dienraštis, CLEVELAND PRESS, kurį skaito virš 300,000, po karo vėl atnaujina savo kultūrinę veiklą su Clevelando tautinėmis grupėmis.

Prieš karą Cleveland Press surengdavo didelius tautinius pasirodymus milžiniškoje Clevelando auditorijoje. Tuose pasirodymuose dalyvaudavo lietuviai.

Pranas Gaillunas
operetės "Sventoji Naktis"
gruodžio-december 11 d.,
Lietuvių Salėje 7 val. vakare,
vaidins velnio rolę

Dalis Clevelando žinių
7-tame puslapyje

Dabar Cleveland Press rengia tautinių šokių dieną Muzikos salėje, šeštadienį, sausio 28 d., 1950 metais. Ten dalyvauti užkviesti ir lietuviai ir, suprantama, ne kas kitas, kaip čiurolioniečiai, kadangi Clev. Press nori parodyti kiekvienos tautos Clevelande geriausias jėgas. Ypatingai pageidauja tautiškų šokių, kadangi jie suprantami ir mėjami visų. Tėmykit, Press dėms mūsų šokių atvaizdus.

Sausio 28 dieną rengiami du perstatymai — po pietų, kur bus sukvieisti daugiausia mokyklų mokiniai, jaunuimas supažindinti su tautiniu grupių šokiais ir jų tautiškais kostiumais. Ta proga dalyvaus daug ir mokytojų.

Kitas pasirodymas bus tą patį vakarą bendrai publikai, kas tik norės dalyvauti.

Music Hall telpa apie 3,300 publikos.

Su savo šokiais ir dar šiuo tuome parengime dalyvaus apie 20 Clevelando tautinių grupių. Tai kiekviena grupė turės laiko tik porai šokių, bet tai bus tik pirmas pokarinis pasirodymas, nes 1951 metais Press mano rengti didžiojo auditorijoje net kelis vakarus iš eilės ir tautines grupes paskirstyti į kelis vakarus, duodant progos pasirodyti su platesne programa.

K. S. Karpus

RKO Keith's 105th

Gruodžio 7 — 10 dd. — "Oh, You Beautiful Doll" su June Haver, Mark Stevens.

KULTūros FONDO PASKAITOS

Pereitą penktadienį į antrąją Kultūros Fondo skyriaus paskaitą susirinko jau arti 60 klausytojų. Tai rodo, kad sumanymas rengti paskaitas nėra fantastiškas, ir galima tikėtis, kad ateityje tos paskaitos bus daugiau ir daugiau lankomos. Šiuo metu joms kliudo laiko sutapimas su lietuviška radijo programa. Numatoma, kad po Naujų Metų paskaitoms bus galima parinkti kita laiką. Greičiausiai jos galės būti rengiamos pirmadieniais, nes toms dienomis irgi yra palimybės gauti patalpą toje pat vietoje.

Beje, antroji paskaita įvyko jau geresnėje skaityklos auditorijoje, negu pirmoji. Šioje auditorijoje numatomos ir tolimesnės paskaitos. Įėjimas į tą auditoriją 6315 Superior Ave.

DIRVA stengsis visas šias paskaitas bent sutrumpintai atpasakoti savo skaitytojams. A. Damušio pereitą penktadienį skaityta paskaita apie lietuvių pasipriešinimą okupantams dėl vietos stokos šiame numeryje negalėjo būti atpasakota, bet pasistengsime tai padaryti kitą savaitę.

Šį penktadienį turėjo būti J. Daugėlos paskaita apie laisvės idėją demokratinėje santvarkoje, tačiau paaiškėjo, kad J. Daugėla artimiausiu laiku paskaitos skaityti negalės. Tad šiam penktadieniui ji pavaduoti yra pakviestas DIRVOS redaktorius V. Rastenis. Paskaitos pavadinimas — "30,000 galimybių suklysti". Paskaitos pradžia 7 val. vak.

PADEKA

Čiurolionio Ansamblio vadovybė širdingai dėkoja New York Buffalo lietuviams už taip nuosirdų bei lietuviškai vaišingą čiurolioniečių šokėjų priėmimą ir malonią ekskursiją į gražųjį Niagaros krioklį, tautinių šokių festivalio progą. O Niagara Falls lietuvių parapijos klebonui už tėvišką svetingumą.

Ta pat proga gili padėka Clevelando Kultūros Fondo valdybai, ypačingai jos pirmininkui dr. Tamošiui, šią kelionę finansavusiai ir K. S. Karpiui, paskatinusiam ir suorganizavusiam kelionę į šį pasirodymą.

TREMTINIŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, gruodžio 11 d., 11 val. prieš piet, Lietuvių Salėje, 6835 Superior Ave., šaukiamas Tremtinių D-jos susirinkimas. Visi tremtiniai, tiek nariai, tiek naujai atvykę, kviečiami dalyvauti. Valdyba

NAUJAKURIŲ SUSIPAŽINIMO POBUVIS

Church World Service organizacija, viena iš savanoriškųjų agentūrų, besirūpinančių tremtinių imigracija, kitą šeštadienį, gruodžio 10 dieną, 7:30 v. v., rengia Clevelande gyvenantiems įvairių tautybių tremtiniais — naujakuriams susipažinimo pobūvį. Numatomi įvairūs atskirų tautybių meniniai pasirodymai, po to bendra vakarienė.

Pobūvis bus YWCA organizacijos namuose, 1710 Prospect Avenue.

MIRIMAI

PETREIKIS (Patrick) Mary, vidutinio amžiaus, 8715 Meridian Ave., mirė lapkričio 29 d. Palaidota gruodžio 3 d., iš šv. Jurgio bažnyčios, Kalvarijos kapinėse. Liko vyras Kazimieras ir trys sūnūs: kun. Charles Patrick - Petreikis, Jonas ir Benediktas; duktė Ann Jaras; sesuo Stella Sadauskianė, gyv. Pittsburghe.

LAZDAUSKAS (Kane) Urbanas, 67 m., 1871 E. 40th St., gruodžio 1 d. žuvo nuo automobilio. Palaidotas gruodžio 5 d., iš Imm. Conc. bažnyčios, Kalvarijos kapinėse. Liko žmona Ona, trys sūnūs ir penkios dukterys.

Abejoms laidotuvėms patarnavo Jakubs & Son Funeral Home.

PARDUODAMAS elektrinis dulkių siurblys 1033 E. 72nd St.

KAS TURI parduoti vidutinio dydumo gasinį šildymo pečių, prašom pranešti telefonu EN 4486

LIETUVIŲ KLUBE dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.

DIDELIS VIENOS SEIMOS NAMAS 1504 E. 71st St., netoli nuo Wade Park su dvigubu sklypu ir dirbtuve užpakaly, laisvas dabar. \$8,500 LI 9216

Clevelando Lietuvių Radijo Valandos KONCERTAS

Juzė Kristolaitytė, sopranas

Stasys Baranauskas, tenoras

PUBLIC AUDITORIUM

Little Theater

Birutė Smetonienė, pianistė

Sekmadienį,
gruodžio
18
dieną,

4
v
a
l.
p.
p.

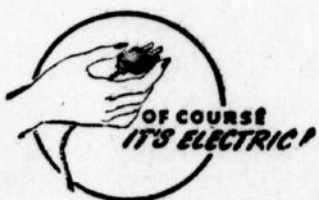
Nudžiugink savo
šeimą... dovanok
ELEKTRIŠKAS
DOVANAS!

Baigiasi metai! Kalėdoms nudžiugink motiną elektrine virtuve, nauja studijų lempa sūnų, elektriniu prosu — dukterį... arba elektrine antklode — tėvą.

Tai, žinoma, yra tik maža dalis iš daugelio nuostabių elektrinių dovanų, kurių jūs galite gauti krautuvėse.

Mes patariame kaip tik dabar apsilankyti elektrinių reikmenų krautuvėse... ir pasirinkti elektrinių dovanų kiekvienam jūsų šeimos nariui. Atminkit — elektriškos dovanos yra modernios, gražios, naudingos, patvarios dovanos. Jos yra "labiausiai pageidaujamos" dovanos pasaulyje... ir jūs TIKRAI įtiksite!

Dovanokit šįmet elektriškas dovanas!

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

KLAUSYKIT 'TEN O'CLOCK TUNES'

VISOS NAUJAUSIOS DAINOS — VISI ŽYMAUSI ŽVAIGZDES
Penkias Dienas Savaitėje — Pirmadienį iki Penktadienio
Rytis nuo 10—WGAR ir WICA • Vakaris nuo 10—WHEK

APSIPIRKITE KALĖDOMS JAU DABAR!

Mes kviečiame lietuvius naujakurius apsilankyti mūsų rūkalų krautuvėje. Mes turime visokių rūšių tabako, cigarečių, žiebtuvėlių, portsigarų ir visko, ko tik reikia rūkantiems. Mūsų kainos ra žemiausios.

SUPERIOR SMOKE SHOP

7031 Superior Ave.

Atdara kasdien iki 8:00 val. vak.

Mandagumas yra užkrečiamas

Nuo peritos Valentino dienos CTS vairuotojai gavo 712 pagyrimų už mandagumą. Praneškite apie mandagius CTS tarnautojų pasielgimus.

